

Propozycje wspierania i rozwijania osobowości dziecka – efekty słowacko-polskiej współpracy transgranicznej

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu
Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej
Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013

Propozycje wspierania i rozwijania osobowości dziecka – efekty słowacko-polskiej współpracy transgranicznej

**Zalecenia dla nauczycieli
Produkt projektu**

WTSL.02.03.00-82.281/10

**„Wspólnie szukamy sposobu na zdrowe, aktywne i twórcze
życie poza siecią komputerową“**

Informačné centrum mladých Orava
Trojičné námestie 191, 027 44 Tvrdošín
Tel/fax: +421 43 5381 130
icmorava@orava.sk, www.icmorava.sk

Základná škola s materskou školou Rabčická 410 Rabča
Rabčická 410, 029 44 Rabča
Tel. +421 43 559 41 16
zsrabca@stonline.sk, www.zsrabca.sk

Zespół Szkolno Przedszkolny Nr 2 im. Orła Białego w Żywcu,
ul. Niezapominajki 14, 34-300 Żywiec
Tel. +48 33865
zsp2zywiec@gmail.com
oczkwzsp.edupage.org

Pozwalamy sobie przedstawić Państwu praktyczne wskazówki, przeznaczone dla nauczycieli szkół podstawowych. Jest to wynik intensywnej współpracy transgranicznej polskich i słowackich pedagogów, fachowców oraz specjalistów, którzy za pośrednictwem projektu pod tytułem „Wspólnie szukamy sposobów na zdrowe, aktywne i twórcze życia poza siecią komputerową“ wymienili się swoimi doświadczeniami, know-how, dobrymi praktykami. Projekt ten jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013.

Pedagodzy ze Słowacji z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rabčy Rabčická 410 oraz pedagodzy z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Orła Białego w Żywcu z Polski wspólnie zakończyli pobyty wymienne, staże, programy edukacyjne, dyskusje specjalistyczne.

Opracowane ćwiczenia są pomysłem jak rozwijać osobowość dziecka, motorykę małą i wielką, jak wspierać harmonizację i rozwój emocjonalny dzieci, ich zdrowy rozwój fizyczny i psychiczny, jak rozwijać ich kreatywność, pamięć oraz inne procesy kognitywne.

Wierzymy w to, że niniejsze wskazówki pod tytułem „Propozycje jak wspierać i rozwijać osobowość dziecka – efekt współpracy transgranicznej Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej” będą pomagać wszystkim pedagogom z rejonu polsko-słowackiego rejonu przygranicznego w realizowaniu procesu edukacyjno-wychowawczego lub w nieformalnej edukacji dzieci i młodzieży.

Chcę również podziękować Panu Dyrektorowi Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rabčy – mgr Jánovi Pienčakovi oraz Panu Dyrektorowi Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Orła Białego w Żywcu mgr Stanisławowi Kubikowi za udaną współpracę w trakcie realizacji całego projektu, szczególnie chcę podziękować wszystkim twórcom - zarówno ze Słowacji jak i z Polski, autorkom i autorom niniejszych wskazówek.

W imieniu całego zespołu transgranicznego PhDr. Jana Tholtová, gwarant merytoryczny

Łączę pozdrowienia

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013

Spis treści

SPIS TREŚCI	4
ROZWÓJ DZIECIĘCEJ OSOBOWOŚCI	6
Osobowość dziecka w wieku wczesnoszkolnym	6
Działanie: Spójrz inaczej na agresję	8
Działanie: Jak się czuję	11
Działanie: Autobiografia	13
Działanie: Intuicja	15
Działanie: Kłębek	17
Działanie: Miła poczta	19
SPRAWNOŚĆ GRAFOMOTORYCZNA DZIECI	21
Sprawność manualna i grafomotoryczna kluczem do nauki czytania i pisanie	21
Działanie: Wykorzystanie zakrętek do butelek PET	23
Działanie: Zabawy paluszkowe	26
Działanie: Rysowane wierszyki	28
Działanie: Ćwiczenia H.Tymichowej	30
EDUKACJA PRZEZ RUCH ZABAWY Z LINIĄ	33
Założenia i zasady Edukacji przez ruch	33
Działanie: Rytmiczny deszczyk	35
Działanie: Koniczyna	38
Działanie: Delfinek Opo	41
ANIMACJE RUCHOWO - TANECZNE	44
Zarys teoretyczny	44
Działanie: Tańce integracyjne i tańce w kręgu	46
ZABAWY I GRY INTEGRACYJNE W OPARCIU O PEDAGOGIKĘ ZABAWY	50
Zarys teoretyczny	50
Działanie: Zabawy i gry integracyjne w oparciu o pedagogikę zabawy	52
WYBRANE METODY PLASTYCZNO TECHNICZNE ĆWICZĄCE KREATYWNOŚĆ, POPRAWIAJĄCE KONCENTRACJĘ, WYCISZAJĄCE	56

Twórczość plastyczna dziecka	56
Działanie: Mandale	57
Działanie: Malowanie dziesięcioma palcami	57
Działanie: Origami	57
Działanie: Obrazki z piasku	57
SZTUKA UŻYTKOWA I RĘKODZIELNICTWO	57
Działanie: Kwiaty z bibuły	57
Działanie: Wiklina	57
Działanie: Papierowy koszyk	57
Działanie: Koralki z papieru	57
Działanie: Technika serwetkowa	57

Osobowość dziecka w wieku wczesnoszkolnym

Wiek wczesnoszkolny obejmuje okres od 7 do 9 roku życia. W tym czasie następuje bardzo dużo zmian szczególnych dla każdego dziecka. Nowe środowisko społeczne, codzienne obowiązki i nowe zadania wynikające z pójścia do szkoły. Zmianie ulega proporcja między zabawą, a nauką. Dziecko musi znaleźć sobie miejsce w grupie rówieśników. Wraz z rozpoczęciem edukacji dziecko zaczyna zdobywać systematycznie wiedzę pod kierunkiem nauczyciela. Następuje duży rozwój procesów poznawczych, zmierzający do wyodrębnienia i usamodzielnienia poszczególnych czynności umysłowych takich jak: analiza, synteza, abstrahowanie, konkretyzacja, porównywanie, różnicowanie, klasyfikowanie, wnioskowanie itp.

Osobowość dziecka w tych warunkach kształtuje się i zmienia pod wpływem różnych czynników. Z pewnością wiele cech osobowości powstało w trakcie przebywania w domu rodzinnym, ukształtowali je rodzice. Potem pobył

w przedszkolu, konieczność dostosowania się do nowego miejsca, ludzi, rówieśników, wymagań.

Szkoła a osobowość dziecka

W szkole osobowość dziecka warunkuje wiele czynników, gdyż jest ona jeszcze elastyczna i wrażliwa na wpływ innych osób oraz sytuacji.

Do tych czynników można zaliczyć:

- nauczycieli
- kontakty z rówieśnikami
- krąg znajomych
- spotkania i wydarzenia
- rozmowy
- zdobywana wiedza
- zdobywane umiejętności
- zainteresowania
- porażki i sukcesy
- zbiegi okoliczności oraz wiele innych.

Nauczyciel może w dużym stopniu angażować się w rozwijanie osobowości swoich wychowanków, przede wszystkim dobrym przykładem zachowania w różnych sytuacjach. Dzieci w tym wieku często naśladują dorosłych. Należy umiejętnie obserwować każde dziecko, szanować jego dziecięce poglądy, w razie potrzeby korygować. Zadaniem nauczyciela jest z pewnością rozwijanie zainteresowań, umiejętności, zdolności i zalet dziecka oraz jego procesów myślowych. Wyzwaniem jest również indywidualizacja wymagań wobec dzieci zgodnie z ich możliwościami psychicznymi,

fizycznymi i umysłowymi. Szczególną uwagę należy zwrócić na emocje i uczucia dzieci w codziennym życiu, gdyż to one decydują w dużej mierze o osobowości małego człowieka. Nauczyciel może wpływać konsekwentnie na negatywne zachowania dziecka, eliminując w ten sposób tzw. wady osobowości. Sądzę, że postawa nauczyciela w rozwijaniu osobowości jest istotna i we współpracy z rodzicami można zrobić wiele dobrego.

Metody budowania systemu wartości dziecka

W szkole istnieje cała gama sposobów i metod, za pomocą których budujemy w dziecku prawidłową hierarchię wartości. Jest ona drogowskazem w rozwijaniu osobowości. Należy podkreślać w różnych sytuacjach pozytywne zachowania i cechy ludzi np.: życzliwość, pomaganie sobie nawzajem, tolerancja, poczucie sprawiedliwości, uczciwość, pracowitość, systematyczność, odpowiedzialność, obowiązkowość, dobre relacje z innymi, umiejętność dobrej komunikacji, prawdomówność, ambicja, kultura osobista, zachowanie w sytuacjach konfliktowych, umiejętność rozwiązywania konfliktów, zaradność, spostrzegawczość, dobra organizacja, punktualność...

Poza wydarzeniami, które mają miejsce na co dzień nauczyciel

może stymulować rozwój osobowości dziecka poprzez:

- czytanie odpowiednio dobranych tekstów /bajki terapeutyczne/
- opowiadanie na podstawie własnych doświadczeń sprawdzonych informacji
- gry i zabawy psychologiczne oraz terapeutyczne /zajęcia w kręgu/
- pogadanki na temat roli emocji i uczuć w życiu człowieka
- ilustracje i historyjki obrazkowe
- zapraszanie gości i rozmowa o ich pracy, zawodzie lub hobby
- organizowanie zajęć w parach lub zespołach
- ukazywanie i podkreślanie cech pozytywnych bohaterów z filmów, programów dokumentalnych, bajek i książek
- utrwalanie pojęć dobro - zło oraz nagroda - kara na przykładach z życia wziętych.

Osobowość dziecka to bardzo delikatny instrument. Dlatego należy z każdym dzieckiem postępować indywidualnie i z dużym wyczuciem, aby nie szkodzić w kształtowaniu się młodego charakteru. Pewnych rzeczy nie jesteśmy w stanie zmienić. Za to mamy bogaty warsztat metod mających na celu wszechstronny rozwój zespołu cech osobowościowych małego człowieka.

Jadwiga Stasica

Działanie: Spójrz inaczej na agresję

*Mów dziecku,
że może,
że umie,
że potrafi...*

Janusz Korczak

Cel, zadanie

- Wdrażanie do pozytywnych zachowań.
 - Obserwowanie autorytetów w życiu, literaturze, filmie.
 - Rozwijanie zalet, zdolności, umiejętności.
 - Motywowanie do systematyczności i odpowiedzialności.
 - Uwrażliwianie na sprawiedliwość, prawdomówność i uczciwość.
- Zachęcanie do podejmowania wyzwań i zadań kształtujących pozytywne cechy charakteru.

Grupa docelowa

Grupa dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

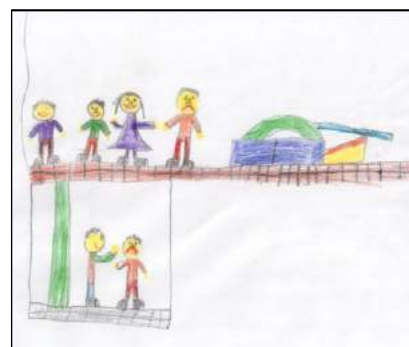
Czas trwania

Pojedyncze zajęcia ok. 45 min.

Cykl zajęć - 12 spotkań /program „Spójrz inaczej na agresję/.

Materiały, pomoce

- Książka „Spójrz inaczej na agresję - przewodnik do realizacji programu” Andrzeja i Tomasza Kołodziejczyków
- duży karton
 - mazaki
 - kartki
 - kredki.

Opis, instrukcja

1. Dzieci siadają w kręgu.
2. Wstęp - pogadanka na temat uczuć i emocji w naszym życiu.
3. Wypowiedzi dzieci na temat emocji z własnego doświadczenia.
4. Zapis na planszy najważniejszych informacji - rodzaje emocji i uczuć.
5. Zapowiedź tematu pracy plastycznej.
6. Zajęcie miejsc przy stolikach. Rozdanie kartek i kredek.
7. Rysowanie.
8. Dzieci siadają w kręgu - wystawa i omówienie prac.
9. Zakończenie - podsumowanie w formie rundki w kręgu. Dokończenie zdania: „W szkole najbardziej lubię...”

Analiza pracy w grupie

- Zajęcia organizujemy w kręgu lub w zespołach.
- Na temat emocji mówimy powoli i spokojnie.
- Słuchamy uważnie wypowiedzi każdego dziecka.
- Zachęcamy do wypowiedzi nieśmiałe dzieci.
- Wyczuwamy momenty znudzenia i stosujemy odpowiednie przerywniki.
- Dajemy szansę wypowiedzenia się każdemu, nie pomijając nikogo.
- Jako podsumowanie stosujemy rundkę w celu uzyskania opinii każdego dziecka o zajęciach.
- W razie potrzeby możemy przedłużyć zajęcia.

Wykorzystana literatura

Stasica J. *160 pomysłów na nauczanie zintegrowane w klasach I-III. Rozwijanie fantazji, zainteresowań i zdolności uczniów. Zajęcia relaksujące*

Kołodziejczyk A. i T. *Spójrz inaczej na agresję - przewodnik do realizacji programu*

Opracowała: Jadwiga Stasica

Działanie: Jak się czuję

Cel, zadanie

Określenie i identyfikacja własnych uczuć, rozwój autoprezentacji, rozwój zdolności społecznych i komunikacyjnych

Materiały, pomoce

Pióro, kredki, karta pracy z narysowanymi twarzami: z jednej strony narysowana wesółka buzia, z drugiej smutna buzia.

Grupa docelowa

Dzieci powyżej 9 lat.

Czas trwania

2 godziny

Opis, instrukcja

- Zastanów się i opisz sytuację, kiedy czujesz się szczęśliwy, wesóły...
- Zastanów się i opisz sytuację, kiedy czujesz się smutny.
- Wyznaczamy czas potrzebny na wykonanie pracy, możemy włączyć muzykę.
- Na karcie pracy zaznacz twarz, która odpowiada podanym uczuciom.
- Wspieramy ich kreatywność i samodzielność.
- Każde dziecko przedstawia swoją prezentację.
- Staramy się nie ingerować w wystąpienie, doceniamy odwagę i szczerść.

Analiza pracy w grupie

Odbędzie się dyskusja o tym, jak im się pracowało, jakie sytuacje i uczucia im się skojarzyły, co nas łączy?

Rozmawiają o aktualnych przeżyciach oraz o tym, co można zrobić, żeby ten stan się zmienił lub poprawił.

Co zmienia lub uwarunkowuje zmianę naszego nastroju?

Kto nam najczęściej pomaga, kiedy jesteśmy smutni?

Z kim przeżywamy radość, jak się ona przejawia, po czym ją rozpoznajemy?

Wykorzystana literatura

THOLTOVÁ, J., ŽUFFOVÁ, M., SUČÁKOVÁ, A.: *Násilie v škole*. 1. wydanie. Občianske združenie Informačné centrum mladých Orava, 2000. 48s. ISBN 80-967747-6-X.

Opracowała: PhDr. Jana Tholtová

Działanie: Autobiografia

Cel, zadanie

Zwiększenie samoświadomości, samoakceptacji, własnej wartości. Uświadomienie sobie własnych uczuć i przyczyn ich zmiany.

Grupa docelowa

Dzieci powyżej 10 lat.

Materiały, pomoce

Przybory do pisania, kredki, klej, gazety, fotografie, zeszyt dla każdego członka grupy.

Czas trwania

2 godziny

Opis, instrukcja

1. Każde dziecko przynosi swój zeszyt.
2. Na okładce przyklejają swoją fotografię lub rysują autoportret - tworzy swoją własną książkę.
3. Przez miesiąc zbierają w książce różne materiały np. rysunki, swoje wierszyki, zapisują swoje sukcesy, piszą o swoich uczuciach.
4. Po upływie miesiąca wspólnie dyskutujemy o autobiografii.
5. Dajemy możliwość zaprezentowania się.
6. Mamy wgląd w sytuację zdolnego poety, aktora, artysty.

Analiza pracy w grupie

Na poszczególnych spotkaniach kierujący grupą poświęca określony czas wpisom dzieci, przy czym każdy - nawet najmniejszy sukces powinien być doceniony. Obserwujemy kreatywność dzieci, poszczególne prace, uczucia.

Wykorzystana literatura

THOLTOVÁ, J., ŽUFFOVÁ, M., SUČÁKOVÁ, A.: *Násilie v škole*. 1. wydanie. Občianske združenie Informačné centrum mladých Orava, 2000. 48s. ISBN 80-967747-6-X.

Opracowała: PhDr. Jana Tholtová

Działanie: Intuicja

Cel, zadanie

Zdolność poznania drugiego człowieka
samopoznanie - stopień intuicji.

Materiały, pomoce

Papier, pióro

Grupa docelowa

Dzieci powyżej 9 lat.

Czas trwania

25 min

Opis, instrukcja

1. Nauczyciel wybiera jednego członka grupy.
2. Będzie zadawał pytania dotyczące jego osoby, a pozostali zapisują odpowiedzi według swojej intuicji.
3. W oparciu o właściwe odpowiedzi nauczyciel przeprowadza podsumowanie.

Analiza pracy w grupie

Na końcu porównuje się odpowiedzi dzieci z odpowiedziami osoby, której dotyczyły. Ocenia się, kto najlepiej odgadł swojego kolegę z klasy.

– Jak myślicie, jak wypadł każdy z was?

- Kto naprawdę uzyskał najlepszy wynik?
- Kto dobrze odpowiadał?
- Kto mi sprawiał problemy?
- Co mnie zaskoczyło?

Wykorzystana literatura

HERMAN, M.: *Komunikace mezi lidmi*. 1. vyd. Bratislava: Jaspis, 1996, 136 s. ISBN 80-85576-16-3

Opracowała: PhDr. Jana Tholtová

Działanie: Kłębek

Cel, zadanie

Określenie pozytywnej informacji zwrotnej, uznania i szacunku, wspieranie poczucia współodpowiedzialności oraz swojego miejsca w grupie.

Grupa docelowa

Dzieci powyżej 8 lat.

Opis, instrukcja

1. Dzieci wraz z prowadzącym siadają w kręgu, jeden z członków grupy trzyma w ręce kłębek.
2. Dzieci rzucają sobie kłębek w kręgu, aż powstanie pajęczyna.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel śledzi wypowiedzi poszczególnych członków grupy, zwraca uwagę na to, jak dzieci potrafią pokazać to, co czują.

Wykorzystana literatura

THOLTOVÁ, J., ŽUFFOVÁ, M., SUČÁKOVÁ, A.: *Násilie v škole*. 1. wydanie. Občianske združenie Informačné centrum mladých Orava, 2000. 48s. ISBN 80-967747-6-X.

Opracowała: PhDr. Jana Tholtová

Materiały, pomoce

Duży kłębek mocnej wełny lub innego sznurka.

Czas trwania

45 min

3. Dziecko rzucając komuś kłębek, mówi mu coś miłego, za co go ceni.
4. Prowadzący może podać zdanie, którego podczas rzucania należy używać - np. „Jasiu, cenię Cię za to, że pomogłeś mi dziś w zadaniu domowym.“

Końcowe podsumowanie można umieścić na plakacie.

Każde dziecko może powiedzieć, co zapamiętało, jakie otrzymało słowa?

Działanie: Miła poczta

Cel, zadanie

Rozwijanie empatii, wzajemnego postrzegania, kreatywności i fantazji, możliwość okazania uznania i sympatii. Pozytywna informacja zwrotna, wzmocnienie kontaktów w klasie, grupie.

Grupa docelowa

Dzieci powyżej 7 lat, możliwa modyfikacja dla starszych uczniów.

Opis, instrukcja

Instrukcja:

„Każdy z Was wykona z dostępnych pomocy swoją kopertę dla milej poczty“. Wykorzystajcie swoje pomysły, fantazję, koperty oznaczcie swoim symbolem i imieniem.

1. Pozostawiamy czas potrzebny na zrobienie kolorowych kopert.
2. Potem koperty naklejamy na duży arkusz papieru pakunkowego.

Analiza pracy w grupie

Jak postrzegacie miłą pocztę?

Co Was ucieszyło, zaskoczyło?

Co jest dla Was najważniejsze w milej poczcie?

Czemu służy informacja zwrotna?

Zestawienie pozytywnych słów, które cieszą?

Wykorzystana literatura

THOLTOVÁ, J., ŽUFFOVÁ, M., SUČÁKOVÁ, A.:
Násilie v škole. 1. vydanie. Občianske združenie
Informačné centrum mladých Orava, 2000. 48s.
ISBN 80-967747-6-X.

Opracowała: PhDr. Jana Tholtová

Materiały, pomoce

Papier pakunkowy i papier kolorowy
Papier kancelaryjny
Klej, nożyczki
Kredki, mazaki, farby
Dwustronna taśma klejąca
Post-it (kolorowe)

Czas trwania

1 - 2 godziny

Tłumaczymy w grupie zasady pisania i doręczania korespondencji (bezpieczeństwo, zaufanie, szacunek, treść, słowa).

3. Uruchamiamy miłą pocztę określając czas na napisanie i doręczenie (1 tydzień, 1 miesiąc).
4. Po upływie czasu wspólnie w grupie otwieramy koperty i pozostawiamy czas na dyskusję, okazanie uczuć, zaskoczenie.

Należy pozostawić wystarczający czas i przestrzeń na analizę, trzeba dać dzieciom możliwość przeprowadzenia indywidualnych rozmów.

Sprawność grafomotoryczna dzieci

Sprawność manualna i grafomotoryczna kluczem do nauki czytania i pisania

Ruch towarzyszy dziecku od dnia narodzin. Umiejętność sprawnego poruszania się rośnie wraz z dzieckiem, siada, raczkuje, podnosi się z podłogi by w efekcie końcowym pobiegać, a nawet wspiąć się na drzewo. To motoryka duża, ma ona zasadnicze znaczenie dla ogólnego rozwoju dziecka.

Jest jeszcze jej młodsza siostra - motoryka mała - ma ogromne znaczenie dla dziecka jako ucznia, który musi zmierzyć się z czynnością taką jak pisanie.

Motoryka mała

Motoryka mała to niewielkie ruchy palców i dłoni, które zaangażowane są przy pisaniu. Często stosowany jest też termin grafomotoryka (*grafika* - zapis, *motoryka* - zdolność wykonywania różnych czynności ruchowych).

Rozwój grafomotoryczny kształtuje się począwszy od bazgrot dziecięcych poprzez kreślenie linii, figur, a następnie rysunków aż do kreślenia liter. Możliwość wykonania czynności pisania jest zależna od prawidłowej współpracy analizatora ruchu, dotyku i wzroku. Rozwój tej koordynacji odbywa się od najwcześniejszych lat życia

dziecka i jest rezultatem współdziałania czynników biologicznych oraz środowiskowo-społecznych.

Małą motorykę dziecka należy usprawniać i doskonalić. Zwykłe czynności samoobsługowe takie jak ubieranie się, zapinanie guzików zamków są najprostszymi ćwiczeniami mięśni rąk i palców. Rysowanie, kolorowanie, wycinanie, wydzieranie, lepienie, nawlekanie to czynności, które w sposób bezpośredni wpływają na zdolności grafomotoryczne.

Usprawnianie motoryki małej

W ramach doskonalenia i usprawniania czynności grafomotorycznych można wyróżnić następujące grupy ćwiczeń:

- Ćwiczenia rozruchowe, rozluźniające napięcia ramienia i przed ramienia,
- Ćwiczenia manualne usprawniające małe ruchy ręki: dłoni, nadgarstka i palców,
- Ćwiczenia graficzne usprawniające drobne ruchy ręki ułożonej w pozycji jak przy pisaniu.

Oprócz usprawniania mięśni należy pamiętać o doskonaleniu innych funkcji potrzebnych w czasie pisania:

- Ćwiczenia kształtujące nawyki związane z kierunkiem pisania,

- Ćwiczenia usprawniające koordynację wzrokowo-słuchową,
- Ćwiczenia ruchowo-słuchowo-wzrokowe,
- Ćwiczenia rozwijające orientację w schemacie ciała i przestrzeni.

Dlaczego należy ćwiczyć ręce?

Ćwiczenia grafomotoryczne pomagają dziecku w osiągnięciu gotowości do nauki pisania, służą też do korygowania nieprawidłowej techniki rysowania i pisania, mogą też być dobrą zabawą i pomysłem na twórcze i ciekawe zajęcia dla dzieci młodszych.

Ruch jest naturalną potrzebą każdego dziecka, jest istotny w ich rozwoju fizycznym. Prezentowane ćwiczenia z zakresu motoryki mają na celu doskonalenie poszczególnych czynności ruchowych, nabywanie zręczności, zwinności.

„czego nie pamiętają ręce i nogi, nie pamięta również głowa”.

Urszula Tucholska

Opracowały: mgr Izabela Kubik,
mgr Bernadetta Duc

Literatura:

Dmochowska M. - *Zanim dziecko zacznie pisać.*
Bogdanowicz M. - *Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym.*
Bogdanowicz M. - *Trudności w pisaniu u dzieci.*

Działanie: Wykorzystanie zakrętek do butelek PET

**„Każde poznanie pochodzi z serca,
każde wykształcenie z życia.“
Christian Friedrich Hebbel**

Działanie: Wykorzystanie nakrętek do butelek PET

Cel, zadanie

W zabawowy sposób przybliżymy uczniom kierunki przestrzeni i pojęcia matematyczne:

- Liczba
- Kolejności
- Z przodu - z tyłu
- Na górze - dole
- W prawo - w lewo

- Powtórzenie figur geometrycznych - trójkąt, kwadrat, prostokąt, okrąg.
- Ciąg liczbowy.

Grupa docelowa

Grupą docelową są uczniowie z klas: 1. - 4.

Czas trwania

Czas ćwiczeń jest zróżnicowany. Zależy od tego, podczas której części lekcji będą

prowadzone. Czy przy wprowadzaniu czy utrwalaniu materiału.

Materiały, pomoce

W trakcie całego roku motywujemy uczniów do zbierania nakrętek z butelek PET. Następnie segregujemy je według kolorów i przechowujemy, jeśli to możliwe, w klasie.

Jeżeli nakrętki są w klasie, możemy je wykorzystywać również na innych przedmiotach, np. wychowanie plastyczne, zajęcia praktyczne.

Uczniowie często bawią się nakrętkami PET również na przerwach. Tworzą różne obrazki, budują przestrzenne mury, zamki, piramidy.

Jest to materiał umożliwiający wszechstronne wykorzystanie, które zależy tylko od kreatywności nauczycieli i uczniów.

Nie należy bać się eksperymentowania, ponieważ ten materiał stwarza nam ogromne możliwości zastosowania i wykorzystania w trakcie całego procesu edukacyjnego. Są to właściwie wykorzystane odpady, które nie wymagają nakładów finansowych i nadają się nie tylko do kosza.

Opis, instrukcja

- Uczniowie dzielą nakrętki PET na kolory. Następnie opracowują zadania.
- Zestaw: żółty trójkąt, niebieski prostokąt, czerwony okrąg, zielony kwadrat... Zadanie ma na celu poznanie figur geometrycznych i kolorów. 1.-2. kl.
- Każdy uczeń weźmie sobie 20 nakrętek PET w każdym kolorze. Na polecenie nauczyciela sprawdzi wiadomości z liczby i kolejności elementów.
 - Pokaż nakrętkę, która ma numer 8.
 - Ułóż w rzędzie 12 nakrętek...
 - Ułóż 5 zielonych nakrętek po prawej i 7 niebieskich po lewej ...
- Jeżeli uczniowie mają ułożone figury geometryczne zadajemy zadanie: stań przed kwadratem, za kwadratem...

Analiza pracy w grupie

Uczniowie w grupach wykonują polecenia nauczyciela.

Wykorzystanie nakrętek PET jest wielostronne. Przy pomocy ćwiczeń rozwijamy u uczniów:

- spostrzegawczość
- dokładność
- gotowość
- orientację prawo - lewo.
- umiejętności komunikacyjne
- umiejętność pracy w grupie
- motorykę
- pamięć
- kreatywność

Opracowały: mgr Mária Ogureková
mgr Alena Juritková
mgr Ľubomíra Dobierková

Działanie: Zabawy paluszkowe

Cel, zadanie

Poprawiają sprawność manualną, która potrzebna jest przy wykonywaniu czynności wymagających precyzyjnych ruchów ręki (np. pisaniu i malowaniu). Mogą być stosowane jako wstępny etap tej nauki lub w ramach terapii u dzieci z obniżoną sprawnością. W trakcie tych zabaw dziecko wzbogaca również swoje słownictwo, doskonali pamięć.

Grupa docelowa

Od 2 lat.

Opis, instrukcja

Zabawy paluszkowe to system krótkich wierszy dla dzieci, które można pokazać za pomocą dłoni.

1. Nauczyciel mówi wiersz z pamięci i pokazuje go za pomocą dłoni.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel musi znać tekst wiersza na pamięć.

Np.

„Dwie ręce, dziecię palców
Ja dziesięć palców mam,
na pianinie gram.
Ja dwie ręce mam,
na bębnie gram.”

Wykorzystana literatura

Sąsiadek K. *Zabawy paluszkowe*.

Opracowała: mgr Bernadetta Duc

Materiały, pomoce

Wierszyki.

Czas trwania

Kilka minut, Dzieci domagają się powtórzeń.

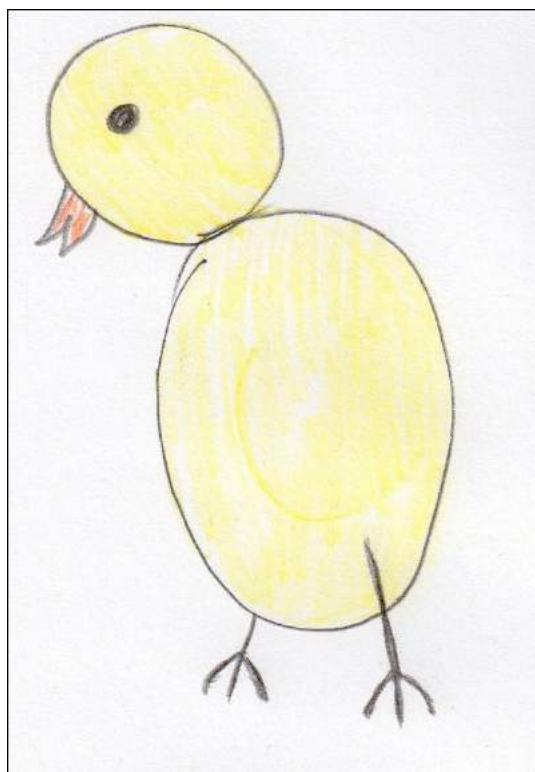

2. Nauczyciel mówi wiersz - dzieci pokazują.
3. Dzieci uczą się wiersza na pamięć.
4. Możemy zorganizować indywidualne występy lub inną formę zabawy.

Ja dziesięć palców mam
i na trąbce gram.
Ja dwie ręce mam,
i zaklaszczę wam.”

Działanie: Rysowane wierszyki

*Kurczątko z jajeczka się urodziło,
główkę najpierw wychyliło.
Na dwie nóżki wyskoczyło,
czarne oczko otworzyło.
Dziobek mały rozchyliło
że jest głodne zakwiliło.*

Cel, zadanie

Pobudzają procesy poznawcze (sposobzeganie, myślenie, uwagę, wyobraźnię), motywację do czynności grafomotorycznych, stymulują rozwój mowy, wzbogacają słownictwo, uczą podstaw komunikowania się, pomagają zrelaksować się i skoncentrować na określonej czynności.

Grupa docelowa

od 3 lat do wieku wczesnoszkolnego

Opis, instrukcja

Początkowo wierszyk mówi i kreski rysuje osoba dorosła. Z czasem dziecko samo zaczyna się włączać do zabawy i naśladować rysowanie „pod dyktando” mówionego wiersza przez osobę dorosłą, po czym samodzielnie potrafi mówić wiersz i jednocześnie ilustrować go rysunkiem.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel musi opanować na pamięć tekst i sposób wykonywania rysunku.

Wykorzystana literatura

Minczakiewicz E. M. *Rysowane wierszyki i zagadki*.

Skorek E. *Rysowane wierszyki*.

Szumanówna W. *Rysowane wierszyki*.

Opracowała: mgr Bernadetta Duc

Materiały, pomoce

Wierszyki, czyste karki, ołówki lub kredki, pisaki.

Czas trwania

zabawy kilkuminutowe, ale dzieci domagają się powtórzeń.

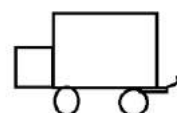
AUTO

To prostokąt
I dwa kółka.

Z przodu kwadrat,
Z tyłu rurka.

Warczy, prycha
Więc już wiecie,

Że to auto ma być przecież!

Działanie: Ćwiczenia H.Tymichowej

Cel, zadanie

Metoda Hany Tymichowej oparta jest na ćwiczeniach rozwijających sprawność ruchową ręki. W metodzie tej wykorzystuje się przygotowane przez autorkę wzory do ćwiczeń.

Ćwiczenia te pomagają dziecku w osiągnięciu gotowości do nauki pisania. Pełnią rolę usprawniającą i stymulującą poprzez rozwój motoryki rąk i koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Pomagają eliminować złe nawyki i utrwalają dobre.

Poprzez ciekawą i oryginalną grafikę są dla dzieci atrakcyjne i ciekawe.

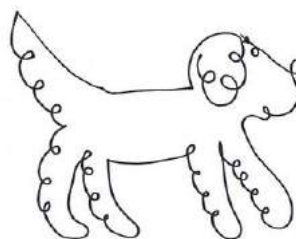
Grupa docelowa

Ćwiczenia przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym i dla dzieci w młodszym wieku szkolnym.

Czas trwania

W zależności od zainteresowania i zmęczenia dzieci. Pełne zajęcia ok. 45 min.

Materiały, pomoce

Okładka z przezroczystej folii albo koszulka do której wkłada się kartkę ze wzorem. Pisak suchościernalny albo kalka techniczna i kredki, mazaki, nakładka na pisak dla dzieci z nieprawidłowym chwytem ołówka.

Opis, instrukcja

Rodzaje ćwiczeń:

1. Kalkowanie rysunków - rysowanie po śladzie ruchem ciągłym bez odrywania ręki, zgodnie z kierunkiem oznaczonym na rysunku strzałką.
2. Kopiowanie rysunków - samodzielne rysowanie prostych schematów.

Etapy ćwiczenia:

- Zachęcenie dziecka do zabawy.
- Włożenie karty do foliowej koszulki.
- Wodzenie palcem po rysunku.
- Kalkowanie rysunku różnokolorowymi mazakami.
- Wykonanie rysunku na papierze.
- Uzupelnienie przez dziecko rysunku według własnego pomysłu.
- Wywieszenie rysunku w odpowiednim miejscu.
- Narysowanie rysunku z poprzedniego dnia lub ulubionego wzoru.
- Umówienie się na następne zajęcia.

Analiza pracy w grupie

Zajęcia powinny być prowadzone systematycznie, w obecności dorosłego. Dziecko powinno dostać jedną kartę ćwiczeń z jednym wzorem, podczas ćwiczeń wykonuje ją kilkakrotnie. Kolejność wykonywania ćwiczeń jest zgodna z porządkiem rysunków zamieszczonych w zeszytach od prostych do trudnych i samodzielnego kopiowania.

Metodę tę możemy również zastosować jako ćwiczenie wyciszające, poprawiające koncentrację.

Wykorzystana literatura

Bogdanowicz M., Tymichowa H., *Program ćwiczeń grafomotorycznych*.
Tymichowa H. *Ćwiczenia rozwijające sprawność ruchową ręki*

Opracowała: mgr Izabela Kubik

Edukacja przez ruch

zabawy z linią

Założenia i zasady Edukacji przez ruch

„Edukacja przez ruch” - to system form i metod kształcenia oraz terapii, opracowany przez Dorotę Dziamską, który wykorzystuje naturalny, spontaniczny, rytmiczny ruch organizmu. Człowiek rusza się, a więc przez ruch uaktywnia zmysły, dzięki którym poznaje otaczający go świat.

Pedagogika holistyczna

Musimy pamiętać, że szczególnie w kształceniu zintegrowanym nie chodzi tylko o integrowanie treści programowych, ale również o zintegrowany sposób pracy organizmu podczas uczenia się.

Koncepcją pedagogiczną, która zakłada nauczanie całościowe to pedagogika holistyczna. Jest to nowatorski kierunek pedagogiczny

o charakterze multidyscyplinarnym wykreowany przez Andrzeja Szyszko-Bohusza w latach 90. XX w.”

Pedagogika ta dotyczy dogłębnego, wszechstronnego rozwoju człowieka, uwzględniającego całokształt oddziaływań, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Holistyczne nauczanie zakłada, że oprócz encyklopedycznej wiedzy jest potrzebne rozumienie siebie, funkcjonowanie w zgodzie z sobą. Głównym założeniem tej teorii jest dokonywanie wszelkich zabiegów dydaktyczno-wychowawczych w ścisłej relacji do całokształtu człowieka i świata w którym żyje.

Metodyka Edukacji przez ruch

Metoda „Edukacji przez ruch” to zbiór wielu ćwiczeń, usprawniających poszczególne funkcje. Ćwiczenia i zabawy tego

systemu bazują na ruchu, angażując zintegrowane ruchy różnych części ciała prowadzą do powstania pracy plastycznej.

W systemie dzieci poruszają się tak, jak proponuje ich organizm. Formami tego ruchu może być:

- klaskanie, wyrzucanie rąk,
- wahanie, kotysanie się w ławce,
- wstawanie, siadanie,
- krzyżowanie nóg pod stołem, rąk na ławce,
- kreślenie palcami po blacie różnorodnych wzorów
- stukanie palcami, wędrowka palcami po kartce,
- zaciskanie pięści, skoki, obroty
- wyrzut pięści lub dłoni w górę lub w dół,

a wszystko rytmicznie i zgodnie z potrzebą ruszania się w mniejszej lub większej przestrzeni.

Obserwacja tego ruchu przez nauczyciela staje się źródłem wielu ważnych informacji o samych dzieciach:

- Doświadczenia jakie zdobywają w obszarach fizycznym, emocjonalnym, społecznym, poznawczym,
- Diagnozę umiejętności dzieci
- Informuje o efektach pracy w postaci kart pracy bawiącego się zespołu.

Podczas przeprowadzania zabawy warto posłużyć się kołem systemu Edukacji przez ruch, które pozwoli nam zabawę przeprowadzić nie tylko w sposób metodyczny ale również umożliwi nam wspomnianą diagnozę.

Zalety metody Edukacja przez ruch

Poprzez pracę tą metodą dziecko:

- usprawnia motorykę małą poprzez kreślenie znaków grafomotorycznych
- zdobywa umiejętność składania papieru wg zasad origami płaskiego z kota.
- wzbogaca swój słownik oraz nabywa umiejętności wypowiedzenia się
- rozwija umiejętności współpracy w grupie
- odciąża stresy i niepowodzenia
- zwiększa poczucie własnej wartości
- będzie miało okazję przeżyć sukces.

„System Edukacja przez ruch proponuje również zabawy oraz ćwiczenia czytania liniatury, które naukę pisania zmieniają w edukacyjne doświadczenie radosnego zdziwienia.” - D. Dziamska

Opracowała: mgr Izabela Kubik

Literatura:

- D. Dziamska *Edukacja przez ruch. Fale, spirale, jodelki, zygzaki.*
- D. Dziamska *Edukacja przez ruch. Kropki, kreski, owale, wiązki.*
- D. Dziamska *Edukacja przez ruch Zabawy z papierowym wachlarzem.*
- D. Dziamska *Edukacja przez ruch Zabawy | z linią.*

Działanie: Rytmiczny deszczyk

*Kiedy dochodzimy do wprawy,
nie musimy zastanawiać się
więcej nad każdym ruchem, bo
staje się on jakby częścią nas.
Jednak zanim osiągniemy ten
stan, musimy ciągle ćwiczyć
i powtarzać.“*

Paulo Coelho

Cel, zadanie

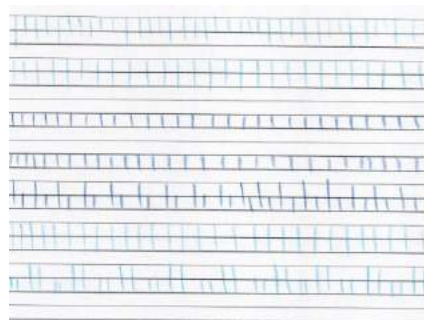
- Zmniejszanie napięcia mięśniowego podczas pisania.
- Stymulowanie zmysłu równowagi i wzroku.
- Zintegrowana praca ciała, koordynacja, skupienie ucznia.
- Wprowadzenie dziecka w świat liniatury jako wynik zabawy, przejście

to następuje naturalnie, pojawia się naturalna ciekawość poznawcza.

- Zwiększenie pamięci miejsca kreślenia i kształtu kreślonej formy.
- Współpraca w grupie.

Grupa docelowa

Dzieci w młodszym wieku szkolnym, ale również dzieci starsze mające problem z pisaniem i czytaniem liniatury.

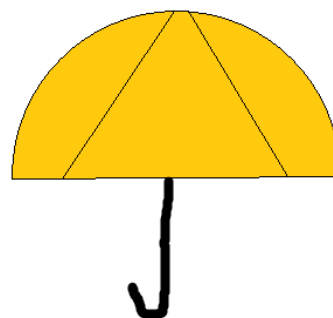

Czas trwania

Jeden temat realizowany od początku do końca zajmuje ok. 2 x 45min, pojedyncze ćwiczenia to około 45 min.

Materiały, pomoce

Odpowiednia muzyka, przeważnie klasyczną. Do działań plastycznych potrzebne będą kredki w różnych odcieniach niebieskiego koloru, duży arkusz papieru, nożyczki, kleje, zeszyt z liniaturą, 2 kolorowe koła o średnicy 5 cm.

Opis, instrukcja

- Zabawa poprzedzająca ćwiczenie na liniaturze. Kreślenie na dużej płaszczyźnie kreski - deszczyk. Wycinają kawałki deszczu do zeszytu.
- Zabawa właściwa czytanie liniatury. Wklejenie fragmentów deszczu do zeszytu, kreślenie własnego deszczu - kresek pionowych.
- Czytanie liniatury. Praca w zeszycie kreślenie deszczu linii pionowych, ukośnych z uwzględnieniem liniatury - linii cienkich i grubych.
- Ozdabianie swojej pracy np. parasolkami - origami z koła.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel podczas tego ćwiczenia może przeprowadzić następujące obserwacje w odniesieniu do koła systemu Edukacji przez Ruch.

Ćwiczenia

Zabawa; Rytmiczny deszczyk

Diagnoza umiejętności

- Umiejętność rysowania kresek podczas ruchu.
- Umiejętność wycinania.
- Rozróżnianie przez dzieci linii w zeszycie.

Doświadczenia uczniów

- Ruch połączony z rysowaniem.
- Kreślenie znaków graficznych, koordynacja ręka - oko.
- Doświadczenie radości, zdumienia, skupienia.
- Zapamiętanie linii w zeszycie.
- Współdziałanie w grupie.

Efekty pracy

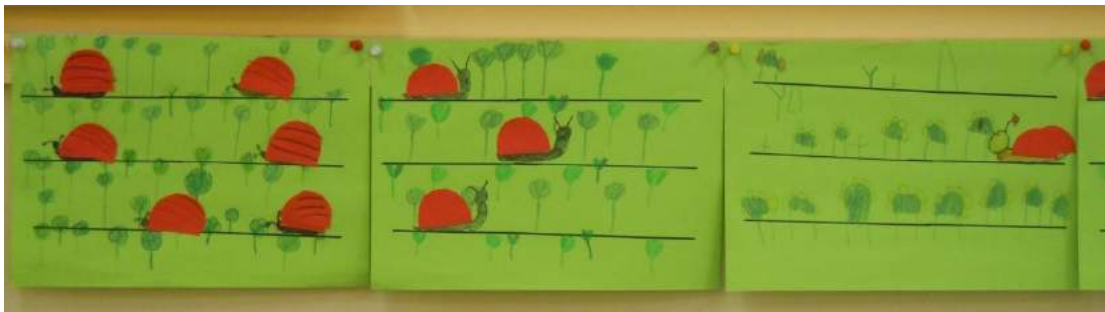
- Wspólna karta pracy - Rytmiczny deszczyk.
- Rytmiczny deszczyk w zeszytach.

Wykorzystana literatura

Dziamska D. *Edukacja przez ruch. Zabawy z linią.*

Opracowała mgr Izabela Kubik

Działanie:Koniczyna

„Kreseczki, które narysowaliście zwróciły naszą uwagę na to, która linia w zeszyte jest gruba, a która cienka“.

*Dorota Dziamska
Edukacja przez ruch - zabawy z linią*

Cel, zadanie

- Wyrabianie koordynacji ręka-oko.
- Odczuwanie swojego ciała w przestrzeni.
- Rozluźnianie mięśni potrzebnych w czasie pisania.
- Usprawnia motorykę małą poprzez kreślenie znaków grafomotorycznych.
- Zdobywanie umiejętności składania papieru wg zasad origami.
- Wzbogaca swój słownik oraz nabywa umiejętności wypowiedzenia się.
- Rozwija umiejętności współpracy w grupie.
- Odreagowuje stresy i niepowodzenia.
- Zwiększa poczucie własnej wartości.
- Będzie miało okazję przeżyć sukces.

Grupa docelowa

Dzieci w młodszym wieku szkolnym, ale również dzieci starsze mające problem z pisaniem i czytaniem liniatury.

Czas trwania

Jeden temat realizowany od początku do końca zajmuje ok. 3 x 45min, pojedyncze ćwiczenia to około 45 min.

Materiały, pomoce

W tej metodzie wykorzystujemy odpowiednią muzykę, przeważnie klasyczną. Do działań plastycznych potrzebne będą kredki w różnych odcieniach zielonego koloru, duży arkusz papieru, zielona kartka A4 z narysowanymi 5-6 liniami dla każdego ucznia, kleje, po 3 czerwone koła o średnicy 4 cm dla każdego ucznia, zeszyt z liniaturą.

Opis, instrukcja

- Zabawa poprzedzająca - Kinezylogiczna zabawa dydaktyczna - zabawa przy muzyce.
- Rytmiczne kreślenie trzech kresek w kształt litery Y.
- Zabawa poprzedzająca ćwiczenia na liniaturze - Zabawa matematyczna Kreślenie litery Y nad, pod i przez linię.
- Indywidualne wykonanie pracy plastycznej z przygotowanej kartki w poprzednim ćwiczeniu.
- Rysowanie koniczynek, kolorowanie. Naklejanie ślimaka wykonanego metodą origami z koła wśród koniczynek
- Zestawienie indywidualnych kart pracy w kartę zespołową, swobodna rozmowa na jej temat
- Zabawa właściwa - czytanie liniatury.
- Spontaniczna aktywność plastyczna dzieci
- Właściwe pisanie w liniaturze.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel podczas tego ćwiczenia może przeprowadzić następujące obserwacje w odniesieniu do koła systemu Edukacji przez Ruch.

Ćwiczenia

Zabawa; rysowanie znaku graficznego nad, pod i przez liniaturę.

Diagnoza umiejętności

- Ilość dzieci nie rozumiejących pojęć nad, pod, przez.
- Ilość dzieci, która wykonała polecenia bezbłędnie.
- Ilość dzieci rysujących Y tylko łącząc kropki.

Doświadczenia uczniów

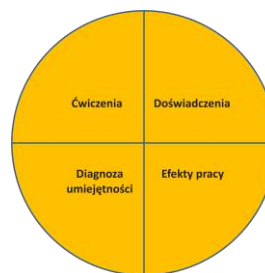
- Pojęcia nad, pod, przez.
- Kreślenie znaków graficznych, koordynacja ręka - oko.
- Doświadczenie radości, zdumienia, skupienia.
- Zapamiętanie układu kolorów - wzajemna kontrola.
- Współdziałanie w grupie.

Efekty pracy

- Obrazek koniczynki.
- Ślimaki wśród koniczynek.
- Koniczynki w zeszytach.

Wykorzystana literatura

Dziamska D. *Edukacja przez ruch. Zabawy z linią.*

Koło systemu Edukacji przez ruch

Opracowała: mgr Izabela Kubik

Działanie: Delfinek Opo

*Proszę pani,
to zrobiła maszyna,
ja maszyną nie jestem.
Czy moja literka F może
być inna niż w książce?”
Fragment wypowiedzi dziecka
Edukacja przez ruch-
zabawy z linią*

Cel, zadanie

- Wyrabianie koordynacji ręka-oko.
- Odczuwanie swojego ciała w przestrzeni.
- Rozluźnianie mięśni potrzebnych w czasie pisania.
- Usprawnianie motorykę małą poprzez kreślenie łuków i odcinków.
- Zdobywanie umiejętności składania papieru wg zasad origami.
- Wzbogacanie słownika oraz nabywanie umiejętności wypowiedzenia się.
- Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie.
- Wyrażanie smutku i przygnębienia w pracy plastycznej.
- Poznanie barw ciepłych i zimnych.
- Okazja do przeżycia sukcesu.

Grupa docelowa

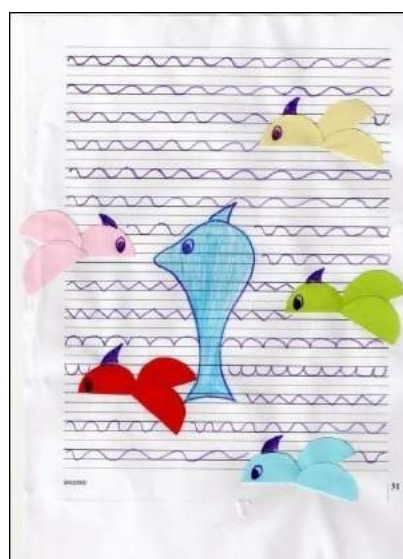
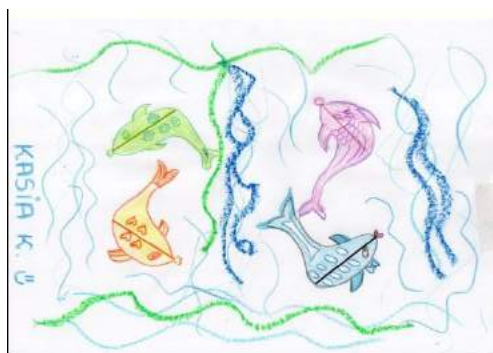
Dzieci w młodszym wieku szkolnym, ale również dzieci starsze mające problem z pisaniem i czytaniem liniatury.

Czas trwania

Jeden temat realizowany od początku do końca zajmuje ok. 3x45min, pojedyncze ćwiczenia to około 45 min.

Materiały, pomoce

Odpowiednia muzyka, przeważnie klasyczna. Do działań plastycznych potrzebne będą kredki w różnych odcieniach niebieskiego i fioletowego koloru, duży arkusz papieru, kartka A4 z narysowanymi 4 kolorowymi odcinkami, dla każdego ucznia, kredki, kleje, komplety po 3 kolorowe papierowe koła w 4 kolorach dla każdego ucznia, linijka, zeszyt z liniaturą.

Opis, instrukcja

- Zabawa poprzedzająca - Kinezyjologiczna zabawa dydaktyczna - zabawa przy muzyce.
- Rytmiczne kreślenie fal
- Wspólna praca plastyczna - Delfiny bawiące się w morzu - rysowanie delfinów wykorzystując łuk fali.
- Zabawa poprzedzająca kreślenie w liniaturze - Kinezyjologiczna zabawa dydaktyczno-matematyczna z wykorzystaniem odcinków - rysowanie delfina.
- Indywidualne wykonanie pracy plastycznej z przygotowanej kartki w poprzednim ćwiczeniu. Kolorowanie, dorysowywanie fal.
- Zestawienie indywidualnych kart pracy w kartę zespołową, swobodna rozmowa na jej temat
- Zabawa właściwa - zawierająca ćwiczenie czytania liniatury - Kinezyjologiczna zabawa dydaktyczna. „Delfinek Opo wśród ryb”. Kreślenie odcinka na liniaturze. Rysowanie delfina, kolorowanie rysunku. Ćwiczenia z odróżnianiem linii grubych od cienkich.
- Spontaniczna aktywność plastyczna dzieci, wykonanie, składanie ryb z kolorowych kół.
- Właściwe pisanie w liniaturze - fale.

Analiza pracy w grupie

Nauczyciel podczas tego ćwiczenia może przeprowadzić następujące obserwacje w odniesieniu do koła systemu Edukacji przez Ruch.

Ćwiczenia

Zabawa „Delfinek Opo wśród ryb”.

Diagnoza umiejętności

- Ilość dzieci nie rozumiejących pojęć odcinek, oraz nie potrafiące go narysować.
- Ilość dzieci, która wykonała polecenia bezbłędnie.
- Ilość dzieci potrafiących rozróżnić linię grubą od cieniej.

Doświadczenia uczniów

- Pojęcia odcinek.
- Kreślenie znaków graficznych, koordynacja ręka - oko.
- Doświadczenie radości, zdumienia, skupienia.
- Zapamiętanie miejsca położenia poszczególnych kół - wzajemna kontrola.
- Współdziałanie w grupie.

Efekty pracy

- Delfinek Opo.
- Ryby.
- Fale w zeszycie.

Wykorzystana literatura

Dziamska D. *Edukacja przez ruch. Zabawy z linią.*

Opracowała: mgr Izabela Kubik

Animacje ruchowo - taneczne

Zarys teoretyczny

Taniec budzi do życia ciało, uśpioną w nim moc i ekspresję. Pozwala wyrazić naszą radość, strach, smutek czy nadzieję. Stanowi jeden z najlepszych sposobów na odreagowanie napięć oraz stresów.

Angielski filozof *H. Spencer* w publikacji pt. „O początkach tańca” określił taniec, jako upust silnych emocji. Tańczenie nie wymaga dłuższej dyskusji, a rezultaty tańczenia nie odnoszą się do samego ciała. Daje on nie tylko powierzchowny wdzięk ruchów, lecz stateczne myśli i miłą pewność siebie. Ponadto taniec stymuluje rozwój fizyczny i umysłowy pobudzając aktywność uczestników, zawiera bowiem elementy usprawniające. Rozwija równowagę oraz koordynację

całego ciała, pomaga fizycznie wyrazić wewnętrzne uczucia i emocje, dzięki czemu jest doskonałym sposobem na zaspokojenie potrzeb psychicznych i społecznych człowieka. Zaletą tej formy aktywności jest przede wszystkim jej społeczny charakter, motoryczna różnorodność i atrakcyjność form tanecznych. Ponadto możliwość korzystnego oddziaływania na psychikę poprzez muzykę i ruch oraz bezpośredni kontakt z ludźmi.

Tańce integracyjne

Tańce integracyjne to proste układy taneczne, oparte o łatwe do zapamiętania sekwencje ruchów i przyjemną muzykę. Składają się z kilku (maksymalnie czterech) figur powtarzanych równomiernie tak, aby każdy uczestnik miał okazję je opanować. Dzięki powtarzalności przez cały taniec sekwencji kroków, tańce te nie powodują zniechęcenia i demotywacji u osób, które nie mają tanecznych doświadczeń. Ich cechą charakterystyczną jest częsta zmiana partnera w tańcu. Stwarza to okazję uczestnikom do nawiązania choćby chwilowego kontaktu z większą liczbą osób, co dodatkowo potęguje przeżycia, wzmacnia więzi oraz stwarza

okazję do odczuwania radości i przyjemności ze wspólnego ruchu.

Tańce w kręgu

Inna nieco jest specyfika Tańców w Kręgu, są to bowiem tradycyjne tańce ludów europejskich. Pochodzą z wielu kultur: celtyckiej, bałkańskiej, cygańskiej, greckiej, żydowskiej. Tańczone są nie w parach, a w kręgu lub w korowodzie. Stanowią wspólny dla wielu kultur sposób świętowania życia. Charakteryzuje je różnorodność i piękno muzyki oraz proste kroki. W odróżnieniu od Tańców Integracyjnych, tańczy się je razem, czyli w kręgu, a więc w podstawowym symbolu jedności i całości. Dawniej krąg tworzył święte miejsce, wewnątrz kręgu było symbolem porządku, mocy, spójności i jedności. Stopniowo taniec przybierał coraz bardziej formę tańca towarzyskiego. Krąg zaczął stawać się linią lub kwadratem, a w konsekwencji ograniczył się do tańca w parach. W czasach postępu cywilizacyjnego, komputeryzacji, mechanizacji, mody na indywidualizm, odrębność jednostki, można zaobserwować ostateczne oddzielenie w tańcu. Ludzie nieświadomi bycia częścią większej całości, zbiorowości, odizolowani jeden od drugiego zaczynają tańczyć sami. Ostatecznie załamał się krąg tańca, ale jego potrzeba pozostaje

w ludzkiej psychice, wewnątrz nas, gdzie pamiętamy o naszych korzeniach.

Tańce Integracyjne oraz Tańce w Kręgu to tańce przeznaczone dla każdego, kto ma ochotę tańczyć. Podczas Tańców zaobserwować można u uczestników świadome skupienie na energii grupy, energii powstającej podczas tańczenia we wspólnocie, na personalnej transformacji każdego tańczącego. Ponadto dostrzec można, że poprzez wspólny taniec tworzy się społeczność, następuje integracja jednostki w grupę w sposób szybki i bez użycia słów.

Opracowała mgr Joanna Górna

Opracowanie w oparciu o:

1. Stadnicka J. „Terapia dzieci muzyką, ruchem i mową“; WSiP 1998
2. Bissinger - Ćwierz U. „Muzyczna pedagogika zabawy”- poradnik metodyczny dla pedagogów i animatorów kultury. Klanza Lublin 2007
3. Domań R., Biśto I., Kaszyca J. „Tańce, pąsy i zabawy przy muzyce dla dzieci w wieku przedszkolnym“; Przedszkolak, Lublin 2003
4. Bejart M. , [W:] Tomaszewski N. 1992 „Człowiek tańczący”
5. Zaorska Z. „Pedagogika zabawy - metodyka pracy z grupą” [W:] *Kropka* Nr 1/1982
6. Wimmer A. „Pedagogika zabawy - wyzwianie aktywności”, PSPZ KLANZA, Lublin 1996, nr 4

Działanie: Tańce integracyjne i tańce w kręgu

*„Taniec jest jedną
z rzadkich dziedzin działalności ludzkich,
gdzie człowiek jest zaangażowany
całkowicie; ciało, dusza i umysł.
Taniec jest sportem wszechstronnym. Jest
także medytacją,
środkiem poznania wewnętrznego
i zewnętrznego”*

M. Bejart

Cel, zadanie

Nadrzędnym celem tańców integracyjnych oraz tańców w kręgu jest integracja grupy, niwelowanie napięć i stresów oraz wyzwolenie ekspresji. Tańce grupowe pozwalają na wspólnotę przeżyć, wzmacniają więzi międzyludzkie i sprzyjają integracji uczestników. Pozwalają rozluźnić i ożywić atmosferę panującą w grupie, zintegrować osoby czujące się w niej niepewnie. Sprzyjają pokonywaniu bariery lęku przed kompromitacją poprzez wytwarzanie

atmosfery wzajemnej akceptacji. Ponadto uwrażliwiają uczestników, poprawiają wzajemne relacje, niwelują napięcia psychomotoryczne i wprowadzają w stan otwartości psychicznej. Ich zadaniem jest wykorzystanie potencjału możliwości każdego z uczestników, zmiana nastawień, przeorganizowanie myślenia o sobie, o najbliższych, o otoczeniu, a w konsekwencji poprawienie jakości i stylu życia.

Grupa docelowa

Tańce Integracyjne oraz Tańce w Kręgu przeznaczone są dla każdego, kto jest zainteresowany tańcem. Mogą być wykorzystywane w pracy z każdą grupą wiekową, są bowiem doskonałym sposobem na wychowanie i integrację dzieci, młodzieży a także osób starszych. Ponadto stanowią atrakcyjny środek pracy

z osobami o różnych deficytach, nadpobudliwymi, nerwowymi, nieśmiałymi.

Czas trwania

Zajęcia połączone w bloki tematyczne.
Czas trwania od 45 do 60 minut.

Materiały, pomoce

Materiał muzyczny, chusty, wstążki

**Taniec jest znakomitym
treningiem empatii
i współdziałania.**

Opis, instrukcja

Prowadząc zajęcia o charakterze ruchowo-tanecznym należy nadać im określony porządek. Powinny one mieć stałą strukturę, w której zachowana jest określona kolejność. Podzielić je można na pięć etapów, mianowicie na powitanie, podczas którego następuje zawiązanie grupy, następnie rozgrzewkę, wprowadzenie nowego materiału tanecznego, ćwiczenia relaksujące, mające wyciszyć grupę oraz powtórzenie poznanych tańców.

Wprowadzając nowy taniec również istotne jest zachowanie odpowiedniej kolejności procesu dydaktycznego. W części wstępnej należy wzbudzić zainteresowanie uczestników oraz motywację poprzez przekazanie informacji dotyczących tańca, np. z jakiego kraju

pochodzi, czy jest z nim związana jakaś tradycja, obrzęd, itp. W części właściwej następuje osłuchanie uczestników z melodią tańca, określenie tempa, a więc czy jest ono szybkie czy też wolne oraz nastroju utworu. Przeprowadzając zajęcia z młodszą grupą wiekową można dodatkowo wprowadzić elementy sprzyjające wycuciu rytmu tańca, polegające np. na klaskaniu lub maszerowaniu.

Kolejnym elementem jest nauka kroku podstawowego bez melodii. Każdy element kroku jest prezentowany przez osobę prowadzącą, po czym następuje próba odtańczenia kroku wspólnie z grupą, bez muzyki i w wolnym tempie. Ostatnim elementem nauki jest tańczenie kroku do melodii.

Analiza pracy w grupie

Prowadząc zajęcia z wykorzystaniem tańców integracyjnych oraz tańców w kręgu zgodnie z metodyką form ruchowych należy stosować podstawową zasadę, jaką jest stopniowanie trudności. Warto zwrócić uwagę na dobór tańców. Osoba prowadząca zajęcia powinna znać grupę, jej możliwości ruchowe oraz percepcyjne na tyle, by mogła wybrać tańce dostosowane do możliwości i potrzeb uczestników. Należy zdawać sobie sprawę również z tego, że nie każdy uczestnik, zwłaszcza w grupach, w których skład wchodzi osoby z deficytami rozwojowymi, jest w stanie przyswoić nawet najłatwiejszy, w naszym przekonaniu krok taneczny lub z góry zaplanowany przez prowadzącego ruch. Ważną częścią pracy nad realizacją scenariusza jest więc zabawa tańcem, własnym ciałem, ruchem, rytmem, muzyką. Prowadzący musi być elastyczny, umiejętnie modyfikować ruchy, łączyć

je w sekwencje możliwe do odbioru przez grupę. Można również uwzględniać propozycje uczestników dotyczące modyfikacji kroków, ruchów, taniec bowiem stwarza nieograniczone pole do twórczego działania.

Tańce w kręgu i o charakterze integracyjnym ułatwiają integrowanie grupy, a także dają uczestnikom poczucie bezpieczeństwa. Dlatego przystępując do zajęć tanecznych warto również pamiętać o tym, aby rozpocząć od aktywności sprzyjających zrelaksowaniu i stworzeniu poczucia bezpieczeństwa w grupie, co pomaga w przezwyciężeniu lęku, poczucia nieśmiałości, niechęci, a w konsekwencji integruje grupę.

Kolejnym istotnym elementem, na który warto zwrócić uwagę jest przeplatanie aktywności. Tematy dynamiczne powinny występować na przemian z wolnymi. Podobnie postępuje się przy konfiguracji przestrzennej, która zapewnia tańczącym

Działanie: Tańce integracyjne i tańce w kręgu

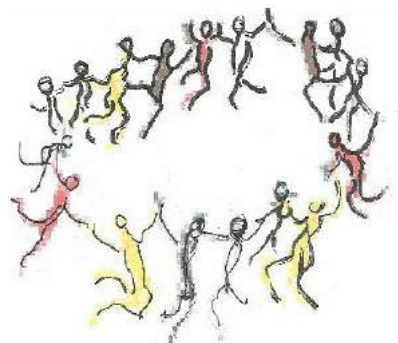
inne odczucia. Tańczenie w parach pozwala bowiem na trening w zakresie dawania i brania, odrywania uwagi od siebie i przenoszenia jej na partnera,

natomiast koło daje uczestnikom poczucie bezpieczeństwa.

Wykorzystana literatura

Oto niektóre aktualne propozycje wydawnicze dotyczące tematu:

- „100 nowych gier muzycznych” Poradnik dla wychowawcy pracującego z dziećmi i młodzieżą; autor: Ger Stoms
- „Muzyka i ruch dla każdego” Materiały pomocnicze do muzycznych działań animacyjnych; autor: U. Bissinger- Ćwierz
- „Muzyczna pedagogika zabawy w pracy z grupą + CD + gra planszowa”; autor: U. Bissinger- Ćwierz
- „Folkowa Zabawa cz 1 i cz 2 + CD- integracyjne formy polskich tańców ludowych”; autor: L.M. Bzowscy
- „Tańce i zabawy dla grupy”; autor: E. Heiligenbrunner, R. Rabenstein, B. Weiser,
- „Tańce integracyjne w pracy z grupą cz 1 i cz 2”; autor L. Gęca
- „Tańczymy razem - formy integracyjne i sceniczne wybranych tańców narodowych i regionalnych”; autor: J. Szpunar, L. Gęca

Opracowała mgr Joanna Górna

Zabawy i gry integracyjne w oparciu o pedagogikę zabawy

Zarys teoretyczny

Zabawy i gry integracyjne stanowią formę aktywności, która stwarza uczestnikom możliwość lepszego wzajemnego poznania się. Zawierają one szeroki repertuar ćwiczeń aktywizujących grupę, które oddziałują na sferę emocjonalną uczestników, sprzyjają ujawnianiu pozytywnych uczuć, wspomagają samodzielną aktywność oraz wzmacniają poczucie bezpieczeństwa. Ponadto poprawiają komunikację i rozwijają współpracę w grupie, a także wywołują refleksje nad własnymi przeżyciami i doświadczeniami. Przez ruch człowiek uczy się nawiązywać kontakt z otaczającym światem. Ruch ma istotne znaczenie dla rozwoju osobowości człowieka, znosi bowiem napięcie mięśniowe, emocjonalne, daje odprężenie. Zabawy i gry integracyjne stanowią doskonałą okazję do rozbudzania w uczestnikach wrażliwości, tolerancji, życzliwości, a także

do rozwijania kontaktów społecznych, co w przyszłości ma szansę zaowocować pokoleniem ludzi mądrych, otwartych oraz empatycznych. Zabawy i gry uczą zachowań, postaw społecznie aprobowanych, dają radość, pozwalają na zaspokojenie ciekawości i pomagają w budowaniu adekwatnej samooceny. Zabawy i gry integracyjne są zbiorem tradycyjnych i terapeutycznych ćwiczeń, które spełniają określone zasady. Mianowicie, zapewniają dobrowolność uczestnictwa, uwzględniają wszystkie poziomy komunikowania, rozwijają pozytywne przeżycie jako wartość oraz unikają rywalizacji i posługują się różnymi środkami wyrazu. Dzięki temu służą wzmacnianiu motywacji do podejmowania działania w grupie składającej się z różnie ukształtowanych osobowości, ludzi mających różne doświadczenia, preferencje i możliwości. Stwarzają okazję do kontaktowania się uczestników poprzez odczucia cielesne, taniec, ruch, śpiew, rozmowy. Ponadto sprzyjają wspólnemu odkrywaniu i przeżywaniu zabawy, angażowaniu umysłu, oraz przejściu z postawy biernego obserwatora do czynnego uczestnika zabawy.

Zabawy i gry integracyjne sprzyjają nawiązaniu kontaktu z grupą oraz

wytworzeniu pozytywnych relacji. Stosując urozmaicone propozycje gier i zabaw, a przy tym różne środki stwarza się uczestnikom pole do twórczego działania, a w konsekwencji pozwala na przeżycie zadowolenia i radości. Gry i zabawy integracyjne stanowią niezwykle atrakcyjną formę organizacji czasu wolnego, odnoszą się bowiem do naturalnej potrzeby każdego człowieka, jaką jest zabawa. Największe emocje wzbudzają w uczestnikach, i to zarówno młodszych jak i starszych, zabawy z kolorową chustą animacyjną, która wprowadza element tajemniczości, pobudzając przy tym wyobraźnię oraz wyzwalając pozytywne emocje.

Obserwując zachowania uczestników podczas udziału w zabawach i grach integracyjnych dostrzec można ich ogromne zaangażowanie w podejmowanie działań w grupie. Osoby nieśmiałe, wycofane, w naturalny sposób „wchodzą w grupę”, samodzielnie podejmują działanie, w pełni świadomie angażują się w wybraną aktywność. Podczas zabaw następuje też większa koncentracja uwagi na zadaniu niż na sobie, co z kolei sprzyja spontaniczności.

Ponadto są doskonałym sposobem na wzajemne poznanie się, integrację grupy oraz budowanie pozytywnych relacji.

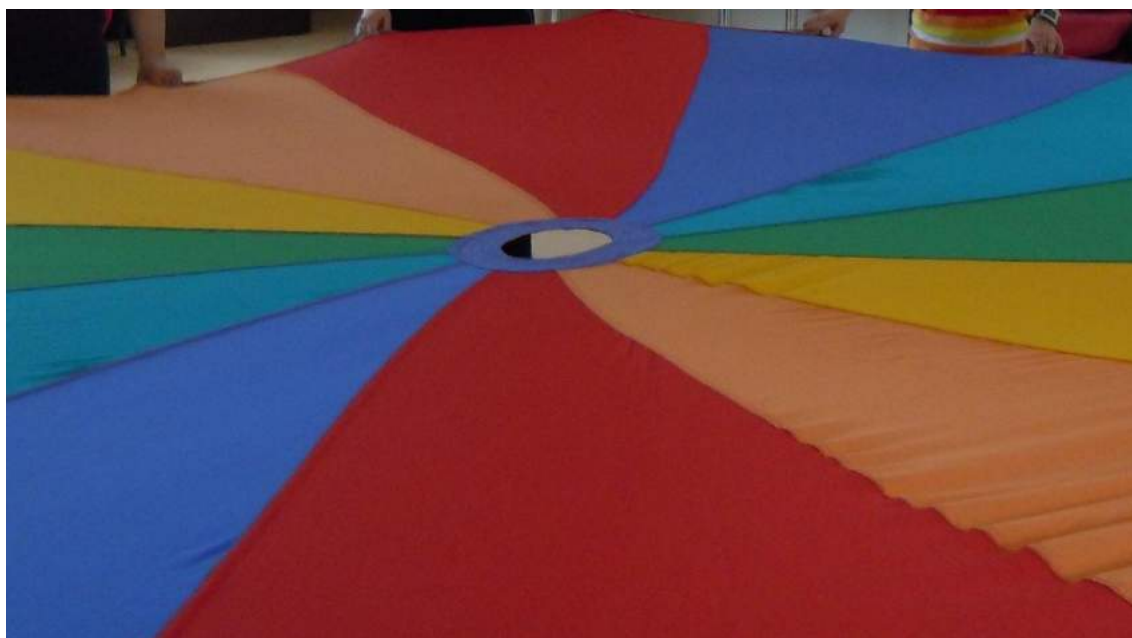
Zalety zabaw i gier integracyjnych, wdrożone do praktyki dnia codziennego oddziałują nie tylko na jakość wykonywanej pracy, ale przynoszą również dużą satysfakcję uczestnikom i prowadzącym. Są więc sposobem na aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego, na efektywne działanie oraz okazją do wydobycia potencjału możliwości tkwiącego w każdym z uczestników zabawy

Opracowała mgr Joanna Górna

Bibliografia:

- Zaorska Z. „Pedagogika zabawy - metodyka pracy z grupą” [W:] *Kropka* Nr 1/1982
- Lewińska T. „Zabawki najstarsze” [W:] *Wychowanie w Przedszkolu* nr 7 / 1997
- Hurlock E. „Rozwój dziecka”, PWN, Warszawa 1980
- Żebrowska M. (red.) „Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży”, WSiP, Warszawa 1996
- Kędzior - Niczyporuk E. „Wprowadzenie do pedagogiki zabawy”, Wydawnictwo KLANZA, Lublin 1998
- Wimmer A. „Pedagogika zabawy - wyzwalanie aktywności”, PSPZ KLANZA, Lublin 1996, nr 4

Działanie: Zabawy i gry integracyjne w oparciu o pedagogikę zabawy

*„Ruch jest drzwiami
do uczenia się,
otwiera bramy do
mechanizmu integracji
ciała i umysłu”
Paul E. Dennison*

Cel, zadanie

Celem zabaw i gier integracyjnych, jak wskazuje nazwa jest integracja uczestników, którzy mają wspólnie czegoś doświadczyć, coś zrobić bądź też przebywać ze sobą przez określony czas. Służą one rozwojowi ich osobowości, poprzez udział w pozytywnych zadaniach podejmowanych przez grupę. Sprzyjają polepszeniu komunikacji interpersonalnej, a także przewyciężaniu lęków i obaw. Pozwalają uwolnić się od wewnętrznych napięć i niepokojów, dając ujście nagromadzonym emocjom. Uczą współpracy, wrażliwości na innych, budują poczucie zaufania. Mają również wpływ na rozwijanie porozumienia w grupie, a także na tworzenie atmosfery zaspokajającej potrzebę bezpieczeństwa i akceptacji. Zabawy i gry integracyjne kształtują w uczestnikach poczucie odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale również za grupę,

w której dana jednostka się znajduje, nadając przy tym inny wymiar stosunkom we wzajemnych relacjach. Ponadto wyzwalają aktywność ruchową, pozwalają na budowanie poczucia własnej wartości, a animacja przy pomocy ruchu stwarza okazję do spojrzenia na świat w zupełnie innym świetle. Zadaniem gier i zabaw integracyjnych jest wspieranie rozwoju uczestników, polepszenie komunikacji interpersonalnej oraz integracja grupy. Uwzględniając indywidualne zdolności uczestników, ich potrzeby, a zarazem różnice w zainteresowaniach oraz doświadczeniach można w sposób skuteczny pomóc im osiągnąć harmonię oraz zwiększyć poczucie przynależności do grupy, a co za tym idzie odpowiedzialności za nią i za samego siebie.

Grupa docelowa

Zabawy i gry integracyjne mogą być wykorzystywane w pracy z każdą grupą wiekową, a więc zarówno z dziećmi w wieku przedszkolnym, młodzieżą, jak i z osobami starszymi.

Sporządzanie kontraktu

Czas trwania

W zależności od wieku uczestników zajęcia z wykorzystaniem zabaw i gier powinny trwać od 30 minut do 3 godzin.

Materiały, pomoce

Podkłady muzyczne, chusta animacyjna, piłki, kartki i arkusze papieru, kredki, flamastry.

Zabawy z chustą animacyjną

Opis, instrukcja

Przed przystąpieniem do przeprowadzenia zabaw i gier integracyjnych należy uprzednio zaplanować miejsce ich realizacji. Przeprowadzić je można w zasadzie wszędzie: w klasach, salach gimnastycznych, przy stolikach czy też na otwartym terenie. Wszystko zależy od dostępności miejsca oraz pomysłowości prowadzącego. Ważne jednak, aby dostosować powierzchnię do liczności uczestników i charakteru zajęć.

Po wyborze miejsca oraz przygotowaniu niezbędnych pomocy dydaktycznych można przejść do realizacji zajęć. Prowadzący ma do wyboru szeroki wachlarz zabaw, a mianowicie:

- zabawy ułatwiające wejście w grupę
- zabawy rozluźniające
- zabawy ułatwiające wprowadzenie tematu
- gry dydaktyczne
- gry dyskusyjne
- metody ułatwiające przekaz informacji zwrotnej
- drama
- zabawy umożliwiające samoocenę
- zabawy integrujące dużą grupę

Ponadto podczas zabaw integracyjnych wykorzystuje się dla urozmaicenia gier i zabaw różnorodne pomoce dydaktyczne,

Analiza pracy w grupie

Ważne jest by podtrzymywać zainteresowanie tworząc zaskakujące sytuacje, dbając przy tym o relaks i dobre samopoczucie uczestników podczas spotkań. Nie należy krytykować, a motywować do działania poprzez pozytywne wzmocnienie każdego przejawu aktywności. Należy pobudzać do refleksji oraz stosować informacje zwrotne, które pomagają ulepszać i modyfikować zadania; Warto rozpocząć współpracę

które pobudzają do twórczego działania. Jedną z nich stanowi chusta animacyjna, która łączy ruch z wrażeniami wzrokowymi i dotykowymi, co dodatkowo potęguje atrakcyjność zabaw. Prowadzący ma do wyboru następujące rodzaje zabaw:

- zabawy ułatwiające wzajemne poznanie i integrujące grupę
- zabawy ćwiczące współdziałanie
- zabawy ćwiczące refleks i spostrzegawczość
- zabawy ćwiczące zwinność i zręczność
- zabawy oparte na zaufaniu do grupy
- zabawy wprowadzające odprężenie i relaks
- zabawy ćwiczące sprawność manualną Zabawy ćwiczące umiejętność rozpoznawania kolorów
- zabawy w ganianego
- zabawy oparte na zgadywaniu
- gry
- zabawy wymagające dodatkowych rekwizytów
- zabawy przy muzyce

Pamiętać należy o takim doborze zabaw i gier, by były one dostosowane do wieku uczestników, mając na uwadze ich predyspozycje, preferencje oraz możliwości percepcyjne.

z uczestnikami od stworzenia wspólnie z nimi tzw. „kontraktu“, określającego zasady pracy w grupie. Każde zajęcia oparte są na zasadzie dobrowolności, dlatego też nie należy zmuszać do udziału w zabawach i grach. Istotne jest również, aby podczas zajęć zawsze zadbać o wytworzenie i utrzymanie atmosfery życzliwości, otwartości, akceptacji i wzajemnego szacunku;

Wykorzystana literatura

Propozycje wydawnicze dotyczące zabaw i gier z wykorzystaniem pedagogiki zabawy:

- „100 gier ruchowych” Poradnik dla wychowawcy pracującego z dziećmi i młodzieżą. Autor: Huberta Wiertsema
- „100 nowych gier muzycznych” Poradnik dla wychowawcy pracującego z dziećmi i młodzieżą. Autor: Ger Stroms
- „Dodać życia do lat” Materiały metodyczne ułatwiające organizację różnych form aktywności. Autor: Zofia Zaorska
- „Zabawy z chustą” pod red. Anny Wasilak
- „Jak Dawid tańczyć chce” Tańce integracyjne oparte na fabule biblijnej. Autor: Izabela Wójcik, Justyna Wójcik
- „Muzyka i ruch dla każdego” Materiały pomocnicze do muzycznych działań animacyjnych. Autor: U. Bissinger-Ćwierz
- „Quizy muzyczne“ autor: U. Bissinger-Ćwierz
- „Muzyczna pedagogika zabawy w pracy z grupą + CD + gra planszowa” autor: U. Bissinger-Ćwierz
- „Folkowa Zabawa cz 1 i cz 2 + CD-integracyjne formy polskich tańców ludowych” autor: L.M. Bzowscy
- „Tańce i zabawy dla grupy” autor: E. Heiligenbrunner, R. Rabenstein, B. Weiser,
- „Tańce integracyjne w pracy z grupą cz 1 i cz 2“ autor L. Gęca
- „Tańczymy razem- formy integracyjne i sceniczne wybranych tańców narodowych i regionalnych” autor: J. Szpunar, L. Gęca
- „Mamo, tato bawmy się- gry i zabawy dla rodziców i dzieci od 3 do 7 lat” autor I. Kalinowska, A. Sorsa
- Czasopisma: „Klanza w zabawie i edukacji dzieci” „Grupa i zabawa” „Klanza w czasie wolnym”

Opracowała mgr Joanna Górna

Wybrane metody plastyczno-techniczne ćwiczące kreatywność, poprawiające koncentrację, wyciszające

Twórczość plastyczna dziecka

Stosowanie różnorodnych technik plastycznych w pracy z dziećmi wpływa na wzrost zainteresowania sztuką plastyczną, pobudza do twórczego działania, ekspresji. Każda technika plastyczna posiada specyficzne właściwości i wymaga od dziecka odpowiednich umiejętności i sprawności. Ogólnie możemy przyjąć, że twórczość plastyczna dziecka ma wielki wpływ na jego osobowość i rozwija u niego:

- wrażliwość,
- kształci zmysł obserwacji,
- ćwiczy pamięć i uwagę,
- rozbudza wyobraźnię i fantazję,
- kształci spostrzegawczość,
- uczy koncentracji i wytrwałości,
- oraz daje poczucie wiary we własne możliwości.

Niektóre z technik plastycznych są stosowane i powszechnie znane, niektóre rzadziej stosowane i troszkę zapomniane. W niniejszym opracowaniu chcielibyśmy przybliżyć technikę mandali oraz malowanie 10 palcami.

Mandala

Mandala- motyw artystyczny występujący głównie w sztuce buddyzmu, gdzie jego tworzenie, jest uważane za rodzaj medytacji. To diagram geometryczny, podstawowa forma mandali składa się z okręgu z wpisanymi wewnątrz kwadratami.

Mandale często wykorzystywane są w edukacji. Praca z nimi wywiera bardzo korzystny wpływ na kształcenie uczniów już od najmłodszych lat, pobudza i rozwija twórcze myślenie. Technikę mandali można stosować w świetlicach szkolnych, na lekcjach plastyki, sztuki, podczas wszelkiego typu zajęć - jako wstępny etap wyciszający i poprawiający koncentrację. Nauczyciele matematyki wykorzystują ją przy okazji omawiania zasad symetrii. Nie można pominąć także jej funkcji dekoracyjnych. Do pracy twórczej wykorzystuje się, oprócz pisaków i kredek, także plastelinę, ryż, wycinki gazet, kolorowy papier

i farby. Należy pamiętać, że praca nad mandalą powinna odbywać się w ciszy i skupieniu, można włączyć spokojną lub powiązaną z tematem rysunku muzykę. Specyficzna atmosfera, jaka wytwarza się podczas malowania, łagodzi napięcia, nieporozumienia i agresję wśród dzieci.

Rysowanie mandali to dobra okazja do poznania warsztatu plastycznego, doskonalenia zdolności manualnych i techniki rysunku, ćwiczy motorykę dłoni najmłodszych uczniów, uczy jak dobrać kolory, kształty.

Malowanie dziesięcioma palcami

Po raz pierwszy metodę zastosowała F. Ruth w 1934 roku w jednej ze szkół rzymskich. Autorka zaobserwowała, że malowanie dziesięcioma palcami ma wiele wspólnego z naturalną skłonnością do "paćkania" się w substancjach o konsystencji błota. Walory tej metody to: pomoc w pokonywaniu lęku, uwalnianie się od zahamowań, wzmacnianie wiary we własne siły, pobudzenie ekspresji plastycznej, wartości diagnostycznej jako techniki projekcyjnej

Zalety metody:

- sprzyja twórczemu działaniu,
- poprawia samopoczucie dziecka,
- daje gwarancję szybkiego sukcesu, a tym samym możliwość szczerzej, pełnej akceptacji

dziecka, jego wytworu i zachowania,

- umożliwia nawiązanie głębszego kontaktu między dzieckiem a dorosłym,
- otwiera kanał niewerbalnego porozumiewania się i toruje drogę ku komunikacji werbalnej,
- ułatwia uzewnętrznianie napięć,
- odblokowuje aktywność dziecka,
- rozwija pozytywne cechy : wiarę we własne siły i możliwości, śmiałość i odwagę w pokonywaniu trudności, koncentrację uwagi, wyrażanie emocji (także negatywnych) w sposób akceptowany społecznie, zaufanie do ludzi, nowych rzeczy i sytuacji,
- w zasadzie brak jest ograniczeń ruchowych.

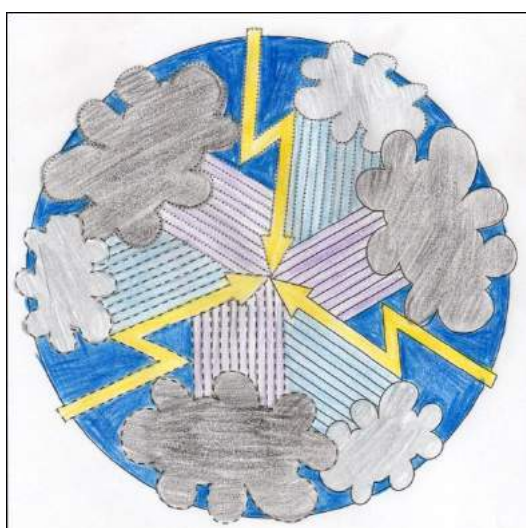
Zajęcia plastyczne są zawsze dla dzieci formą bardzo atrakcyjną i ciekawą. Tylko od nauczyciela zależy w jaki sposób tą chęć plastyczną wykorzysta.

"Sztuka jest wycinkiem
rzeczywistości widzianym przez
temperament artysty"

Emil Zola

Działanie: Mandale

*„Powiedziano, że
niemożliwe jest
osiągnięcie
oświecenia,
odczuwanie
radości
i zadowolenia,
jeśli nie pozna się
samego siebie
i nawykowych
schematów swoich
zachowań”.*

Cel, zadanie

- pobudza i rozwija twórcze myślenie,
- jest świetnym narzędziem do poznania siebie.
- aktywizuje wyobraźnię,
- uspokaja i wycisza również dzieci nadpobudliwe psychoruchowo ułatwia koncentrację, prowadzi do wytrwałości i konsekwencji w działaniu, sprzyja wewnętrznej integracji,
- sprzyja wzrostowi aktywności dzieci nieśmiałych, biernych, poprzez radość tworzenia otwierają się, stają się odważniejsze i bardziej komunikatywne w stosunku do rówieśników,
- specyficzna atmosfera, jaka wytwarza się podczas malowania, łagodzi napięcia, nieporozumienia i agresję wśród dzieci,
- pozwala poznać warsztat plastyczny ucznia,
- kształci zdolności manualne i techniki rysunku,
- ćwiczy motorykę dłoni najmłodszych uczniów,
- uczy jak dobrać kolory, kształty, typ kreski,
- pozwala na wypracowanie własnego stylu.

Grupa docelowa

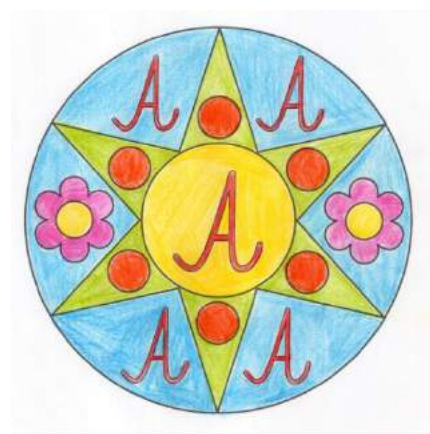
Mandala nie posiada granic wiekowych. Od 2 lat do 100.

Czas trwania

Mandale do kolorowania 10-15 min,
samodzielnie tworzone ok. 45 min.
Tradycyjne sypane piaskiem kilka dni.

Materiały, pomoce

Do pracy twórczej wykorzystuje się, oprócz pisaków i kredek, także plastelinę, ryż, wycinki gazet, kolorowy papier i farby. Niektórzy także haftują i rzeźbią.

Opis, instrukcja

- Przygotowanie koła - może to być koło narysowane na kartce bądź papierowy talerzyk.
- W zależności od techniki wykonania należy przygotować odpowiednie podłoże bądź elementy.
- Ukazanie osi symetrii dla młodszych dzieci gotowe już

narysowane kreski, starsze rysują same.

- Wykonanie mandali zgodnie z pomysłem dziecka.
- Wystawa i omówienie prac, rozmowa na temat uczuć w czasie ich wykonywania.

Analiza pracy w grupie

Pracę z mandalą zaleca się w świetlicach szkolnych, na lekcjach plastyki, sztuki, podczas wszelkiego typu zajęć - jako wstępny etap wyciszający i poprawiający koncentrację. Można ją wykorzystać przy okazji omawiania zasad symetrii. Posiada funkcje dekoracyjne,

Wykorzystana literatura

Co to jest mandala? Mandala w edukacji - <http://mandale.info>

Mandala - pl.wikipedia.org

Małasiewicz A. *Mandale kaligraficzne. Książeczka do kolorowania dla uczniów klas 0-III.*

Małasiewicz A. *Mandale wiosna, lato, jesień, zima. Książeczka do kolorowania dla uczniów klas 0-III.*

Opracowała: mgr Izabela Kubik

Działanie: Malowanie dziesięcioma palcami

*„Prawdziwa sztuka
to taka, która
powstaje dzięki
potrzebie
tworzenia.“
Albert Einstein*

Cel, zadanie

Diagnoza, terapia - zachowania się dzieci. Zwrócenie uwagi na sposób nabierania farby /palce, cała dłoń/, reakcji na zanurzenie ręki w miseczce z farbą, kolejności użycia kolorów, kierunku linii przy malowaniu, ciągłości, płynności, zakresu linii, sposobu zapełniania płaszczyzny, reakcji mimicznych, przerw w pracy, czasu trwania malowania od momentu przystąpienia do pracy, treści rzeczowej i emocjonalnej wytworu, sposobu zakończenia malowania, treści historyjki na temat wytworu. Analizując zachowanie się dzieci należy zwrócić uwagę na niespodziewanie silne reakcje emocjonalne, elementy ruchu: klepanie, wcieranie, tworzenie kolein, dominujący

kierunek smug barwnych, zachowanie wobec koloru (kolejność użycia, po który kolor dziecko najczęściej sięga), reakcje na kolor na arkuszu, poprawianie już położonego koloru, którą ręką dziecko głównie maluje.

Malowanie dziesięcioma palcami jest metodą diagnostyczno-terapeutyczną ponieważ w jej zastosowaniu, podobnie jak w innych technikach projekcyjnych nie sposób oddzielić elementów diagnostycznych od działania terapeutycznego, związanego z wypowiedzią plastyczną i możliwością twórczego rozładowania napięcia emocjonalnego dziecka.

Grupa docelowa

Metodę można stosować od 2 roku życia, malowanie 10 palcami zachowuje wartość zarówno dla małych dzieci, jak dla osób dorosłych

Czas trwania

Jeden seans trwa (zależnie od wieku i poziomu rozwoju dzieci) od 2 do 40 minut, przeciętnie około 20 - 30 minut.

Materiały, pomoce

Potrzebny jest duży arkusz papieru pakowego. Przygotowujemy farby: żółtą, fioletową, białą, czarną, czerwoną, niebieską, zieloną, brązową. Stolik powinien być dostępny ze wszystkich stron, wysokość odpowiednia dla dziecka. Powierzchnia stołu szersza niż wielkość papieru. Na stole obok papieru znajdują się półkoliście ułożone miseczki z farbami. Farby są zawsze ustawione w tej samej kolejności: czarna, czerwona, fioletowa,

biała, żółta, niebieska, brązowa. Dodatkowo przygotowujemy fartuszki, miednicę z wodą, ręcznik.

Opis, instrukcja

Zostawiamy dzieciom swobodę ułożenia papieru (pionowo lub poziomo), a następnie przytwierdzamy arkusz pinezkami. Jeżeli dzieci wykazują lęk przed dotknięciem farby lub przed zabrudzeniem się, robimy jedną smugę i zachęcamy, aby też spróbowały. Starsze dzieci prosimy, aby opowiedziały jakąś

historyjkę na temat przez siebie namalowany.

Po zakończeniu malowania gotowy wytwór przypinamy w obecności dzieci do maty wiszącej na ścianie. Stanowi to bardzo przez dzieci ceniony wyraz uznania dla ich pracy.

Analiza pracy w grupie

Instrukcja jest następująca:

„W tych miseczkach jest farba, nie będziemy używali pędzli, mamy przecież 10 palców, 5 w jednej ręce i 5 w drugiej - będziemy malować palcami. Dziesięć palców to więcej niż jeden pędzel. Możecie malować cokolwiek zechcecie. Powiedzcie, kiedy obraz będzie skończony.”

Wykorzystana literatura

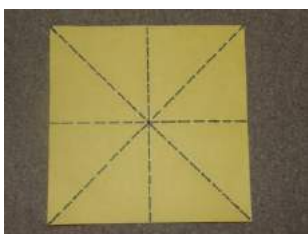
Kaja B. *Zarys terapii dziecka.*

Kondracka E. *Malowanie dziesięcioma palcami jako metoda terapeutyczno - diagnostyczna.* Artykuł - strona internetowa.

Opracowała mgr Izabela Kubik

Działanie: Origami

Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

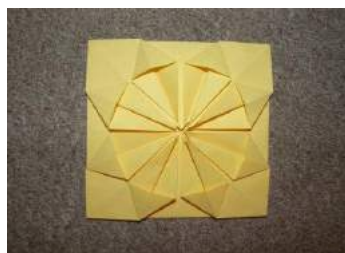
Rys. 4

Rys. 5

Rys. 6

Rys. 7

Rys. 8

Rys. 9

Cel, zadanie

Technika plastyczna polegająca na składaniu i zaginaniu papieru.

Aktywizuje procesy myślowe, kształci cierpliwość, rozwija małą motorykę, wymaga dokładności i precyzji podczas składania.

Grupa docelowa

Uczniowie od 10 do 15 lat.

Opis, instrukcja

- Zaczynamy od kwadratu, przez złożenie wzdłuż osi na pół i wzdłuż przekątnych. (Rys.1).
- Brzegi kartki składamy do środka (Rys. 2).
- Zaczynamy od Rys.2. Wierzchołek (szpic) V1 zaginamy w kierunku do góry. Wierzchołek (szpic) V2 zaginamy w kierunku w dół. Składamy, tworzymy niby łódkę (Rys. 3).
- V3 i V4 zaginamy jak w punkcie 3. (Rys. 4)
- Teraz trudny krok. Wierzchołek V1 zaginamy na górną stronę wzdłuż powstałej krawędzi. To samo robimy z V2, V3, V4. Powstaną 4 mniejsze

Materiały, pomoce

Papier kolorowy, nożyczki, klej.

Czas trwania

45 minut

- kwadraty. Każdy z nich jest podzielony na trójkąty (Rys.5).
- Każdy trójkąt małego kwadratu zaginamy do środka w kierunku przekątnej. Powstają małe trójkąty (Rys.6).
- Małe trójkąty otwieramy, zaginamy wzdłuż krawędzi. Powstają czapeczki t (Rys. 7).
- Z innego papieru kolorowego wycinamy małą ozdobę (kóteczko, serduszko,...) którą naklejamy na środek. Wierzchołki kwadratu zaginamy do środka (Rys. 8).
- 6 sztuk origami wkładamy do sieci kostki. Sklejamy je po wewnętrznej stronie. Tworzymy finalny produkt (Rys. 9).

Analiza pracy w grupie

Oceną i dyskusją z uczniami na temat odczuć podczas robienia origami dobrze jest przeprowadzić w kręgu.

Przykłady pytań:

- Jak Ci się podobało działanie „Origami“?
- Jakie odczucia miałeś przy składaniu origami?

- Kiedy wykorzystasz to, czego nauczyłeś się na dzisiejszej lekcji?
- Który krok przy składaniu był dla Ciebie najłatwiejszy?
- Który krok przy składaniu był dla Ciebie najtrudniejszy?

Opracowała: Mgr Anna Vorčáková

Działanie: Obrazki z piasku

Cel, zadanie

Twórcza i kształcąca zabawa, technika plastyczna. Wspiera myślenie, zręczność i kreatywność.

Grupa docelowa

Uczniowie od 10 do 15 lat.

Opis, instrukcja

Wykorzystamy swoją fantazję lub szablon, a na powierzchni płytki pilśniowej narysujemy motyw, który po kawateczku, delikatnie wytniemy składanym nożykiem. Następnie odkleimy i zasypiemy piaskiem. Proponujemy, aby zacząć od ciemniejszych odcieni, żeby nie

Analiza pracy w grupie

Jak poszczególni uczestnicy potrafili się wewnątrznie odprężyć?
Kto potrafił być spontaniczny?
Co było zaskakujące i godne uwagi?

Wykorzystana literatura

Literatura:

Potrzebny materiał można zakupić u producenta: OKKAS-SK, s.r.o., Słowacja.

Opracowała: mgr Anna Vorčáková

Materiały, pomoce

Kolorowy piasek, lakier akrylowy, płytka pilśniowa samoprzylepna 16x25cm, nożyk składany, pędzel.

Czas trwania

1 godzina

zafarbować tych jaśniejszych. Cały wyspany obrazek delikatnie lakierujemy i kładziemy na płasko do wyschnięcia.

Jakie mieliście skojarzenia podczas?
Dlaczego wybraliście obrazek, który zrobiliście?

Rękodzieło to twórcze zajęcie, które może być sposobem na stres czy spędzanie wolnego czasu. Frajda, pasja, które towarzyszą tworzeniu czegoś unikalnego. Aby zająć się nim wystarczy cierpliwość, trochę chęci i odrobina zdolności manualnych.

Sztuka użytkowa, zwana inaczej sztuką stosowaną to określenie przedmiotów przeznaczonych do użytku codziennego wykonanych własnoręcznie.

Obie te techniki mają szerokie zastosowanie w edukacji. Umożliwiają kontakt z naturalnymi materiałami, zapoznanie ze sztuką ludową ale również ukazują sposoby wykorzystania surowców wtórnych lub po prostu są to pomysły na zrobienie czegoś od siebie, dla siebie, dla innych.

Bibułkarstwo

Bibułkarstwo jest sztuką ludową, która sięga czasów, kiedy ludzie zapragnęli dekorować swoje domy oraz miejsca kultu. W czasie długich zimowych wieczorów gospodynie spotykały się i wykonywały różnego rodzaju kwiaty z bibuły, dzięki którym ozdabiały domostwa. Takie dekorowanie powodowało, że izby góralskie wypełnione były radością i kolorem. Główną inspiracją była przyroda, z której góralki czerpały inspiracje. Sztuka ta jest bardzo popularna w górach, a w szczególności w rejonie Bieszczadów i Tatr.

W drugiej połowie XX wieku zmiany warunków mieszkaniowych, oddziałująca moda spowodowały zanikanie bibułkowych tradycji zdobniczych. Dzięki opiece różnych instytucji, wystaw, konkursów itp. zdobnictwo bibułkowe przetrwało i istnieje do dzisiaj.

Aktualnie coraz więcej jest zajęć, warsztatów czy szkoleń, organizowanych przez różnego rodzaju placówki, gdzie każdy może rozwijać swoje umiejętności manualne oraz wiedzę na temat tej sztuki ludowej

Wiklina

Plecionkarstwo jest bardzo bogatą dziedziną twórczości ludowej, nie wymagającą specjalistycznych urządzeń ani dużych nakładów finansowych. Do wyplatania używa się wikliny, słomy, korzeni drzew. Najbardziej popularnym materiałem plecionkarskim jest wiklina - gałęzie różnych gatunków wierzby, świeżo ściętych lub poddanych specjalistycznej obróbce - okorowanych.

W życiu codziennym każdy z nas używa wyplecionych przedmiotów m.in. koszy, pojemników do przechowywania, elementów ubioru, mebli, plecionych mat i chodników, czy dekoracji mieszkań i ogrodów.

Opracowały:
mgr Honorata Pyclik
mgr Izabela Kubik

Działanie: Kwiaty z bibuły

Cel, zadanie

Zapoznanie uczestników z techniką i z tradycjami zdobnictwa bibułkowego, rozwijanie umiejętności manualnych oraz inwencji twórczej.

Grupa docelowa

Zajęcia mogą być przeznaczone dla artystów, dorosłych, jak również każdej osoby, która wykaże odrobinę chęci i zainteresowania tą dziedziną twórczości ludowej

Czas trwania

Zajęcia mogą trwać w zależności od grupy uczestniczącej w warsztatach od 2 do 6 godz.

Materiały, pomoce

Do zajęć zdobnictwa bibułkowego może być wykorzystywana bibuła lub krepina, z której wykonywane są kwiaty. Potrzebne są również narzędzia i materiały pomocnicze, które będą służyły do estetycznego wykonania i wykończenia kwiatów. Należy zawsze mieć przygotowane nożyczki i drut florystyczny przy pomocy, którego zostaną przymocowane kwiaty, liście lub drobne elementy.

Opis, instrukcja

Przygotowując się do zajęć każdy prowadzący powinien mieć żywy okaz kwiatka oraz wykonany z krepiny lub bibuły. Zajęcia można przeprowadzić na świeżym powietrzu, gdzie jest możliwość przyjrzenia się roślinie. Taki rodzaj warsztatów powinien przebiegać w miłej i pogodnej atmosferze. Należy pamiętać o udzieleniu szczegółowej instrukcji obsługi narzędzi, które będą

wykorzystywane oraz przypomnieniu zasad bezpieczeństwa. Materiały, narzędzia oraz wszystkie pomoce powinny być wysokiej jakości.

Analiza pracy w grupie

Przygotowując się do zajęć należy pamiętać, że mogą być one przeprowadzone na świeżym powietrzu, gdzie uczestnicy będą mogli przyrzeć się kwiatom w ich naturalnym środowisku. Zajęcia powinny być dostosowane do możliwości, wieku oraz wielkości grupy, która bierze udział w zajęciach. Najlepiej, aby każdy prowadzący miał przygotowane szablony, z których będzie korzystał. Uczestnicy powinni mieć nożyczki, drut florystyczny oraz inne dodatkowe materiały, które będą wykorzystywane

do wykonania pracy. Każdy element powinien być szczegółowo omówiony i pokazany przez instruktora. Zajęcia powinny przebiegać w miłej i serdecznej atmosferze.

Wykorzystana literatura

Bojrakowska-Przeniosło A. *Kwiaty i bukiety z bibuły*.

Chevalier M. *Bukiety z krepiny*.

Jabłoński A. *Kwiaty z bibuły*.

Opracowała: mgr Honorata Pyclik

Działanie: Wiklina

Cel, zadanie

Zapoznanie uczestników gdzie i w jaki sposób pozyskuje się materiał do wyplatania koszy - wiklinę oraz nabycie przez nich umiejętności z zakresu plecionkarstwa. Zajęcia takie rozwijają umiejętności manualne, koordynację wzrokowo-ruchową oraz inwencję twórczą, są świetną zabawą. Warsztaty plecionkarskie pobudzają wszechstronny rozwój uczestników poprzez kształcenie umiejętności społecznych takich jak:

funkcjonowanie i współdziałanie w grupie, nauka samodzielności, posługiwanie się narzędziami oraz różnymi rodzajami materiałów.

Grupa docelowa

Zajęcia plecionkarskie mogą być przeznaczone dla różnych grup wiekowych, zarówno dorosłych jak i dzieci. Wyplatać może każda osoba, która wykaże odrobinę chęci i zainteresowania wikliną.

Czas trwania

Zajęcia mogą trwać w zależności od wieku i umiejętności grupy uczestniczącej od 2 do 8 godz.

Materiały, pomoce

Podczas zajęć wykorzystuje się narzędzia takie jak: sekator, ubijak, szydło oraz materiały do wyplatania - naturalne: wiklina, trawy, liście, kwiaty a także różnego rodzaju sznurki, wstążki i koraliki.

Analiza pracy w grupie

Każdy prowadzący zajęcia plecionkarskie musi pamiętać, że taki rodzaj warsztatów powinien przebiegać w miłej i pogodnej atmosferze. Liczebność grupy powinna być dostosowana do wieku uczestników. Przed rozpoczęciem zajęć należy udzielić szczegółowej instrukcji obsługi narzędzi, które będą wykorzystywane oraz poinstruować o zasadach bezpieczeństwa. Materiał plecionkarski przygotowany na zajęcia powinien być wysokiej jakości.

Wykorzystana literatura

„Plecionkarskim szlakiem Wisły“- red.
Paulina Adamska-Malesza, Cieszyn 2009
Film instruktażowy „Pleć to sam” -
Stowarzyszenie Serfenta, Cieszyn 2011

Opracowała: mgr Honorata Pyclik

Działanie: Papierowy koszyk

Cel, zadanie

- Celem działania jest rozwijanie u uczniów małej motoryki.
- Rozwijanie myślenia ekologicznego i sposobów segregowania.
- Rozwijanie zmysłu estetycznego u uczniów ze specjalnymi potrzebami wychowawczo-edukacyjnymi.
- Podczas pracy w parach rozwijamy umiejętność współdziałania i komunikacji.

Grupa docelowa

Uczniowie 5 - 9 klasy szkoły podstawowej (w Polsce starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum)

Czas trwania

Działanie trwa od 45 - 135 minut (1 - 3 godzin lekcyjnych)

Materiały, pomoce

- Wspólnie z uczniem ustalamy jakiego materiału będziemy potrzebować.
- Regularnie przez mniej więcej tydzień zbieramy papier.
 - Papier
 - Nożyczki
 - Pędzel
 - Klej
 - Karton
 - Zszywacz
 - Farby tempery

*„Bez pracy
nie ma kotaczy“.
Porzekadło
ludowe.*

Opis, instrukcja

- Aby zrobić koszyk, najpierw musimy zrobić papierowe rolki.
- Papier nawijamy na szpikulec. Zaczynamy od jednego końca i nawijamy do przeciwległego.
- Powstałe w ten sposób rurki rozkładamy dookoła siebie na kartonie i każdą dokładnie mocujemy zszywkami.
- Na górę naklejamy karton takiej samej wielkości i zostawiamy, aby dokładnie wysechł. Następnie zaczynamy wyplatać kształt koszyka.
- Gotowy koszyk na końcu malujemy farbą temperową według własnego wyboru i cały koszyk usztywniamy lakierem.

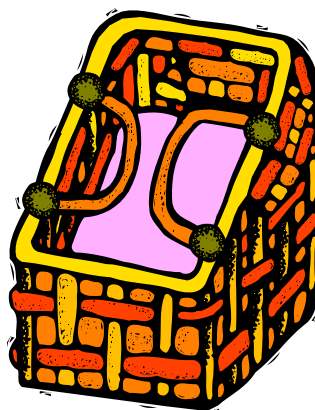
Analiza pracy w grupie

- Jak czuliście się podczas pracy?
- Jak się wam współpracowało? (jak przebiegała praca w parach)
- Co było dla was trudne?
- Czy znacie kogoś, kto wyplata koszyki?
- Uczeń lub uczniowie pracują według wskazówek nauczyciela w parach lub samodzielnie.
- Podczas wyplatania konieczna jest dobra manipulacja i splatanie poszczególnych rurek w odpowiedni kształt.
- W ten sposób rozwijamy u uczniów motorykę małą i koordynację ruchów rąk. Podczas pracy w parach ważna jest wzajemna komunikacja i wspólna praca rąk.

Wykorzystana literatura

<http://www.mimibazar.sk/navod.php?id=194>

Opracowała: lic. Chutniakova Daniela

Działanie: Koraliki z papieru

ŹRÓDŁO : <http://www.dobrenapady.info/papierove-koraliky-r58.htm>

ŹRÓDŁO: <http://www.sashe.sk/natalyss/detail/papierove-koraliky-hnede>

Cel, zadanie

Rozwijanie zręczności podczas pracy z materiałem odpadowym.

Wykorzystanie materiału odpadowego do wyrobu przedmiotu użytkowego.
- naszyjnika, bransoletek.

Grupa docelowa

Uczniowie od 10 lat

Materiały, pomoce

- Gazety
- Nożyczki
- Płynny klej
- Linijka
- Ołówek
- Patyczki
- Cienki sznurek, grubsza nić lub żyłka

Czas trwania

1,5 godziny

Opis, instrukcja

- Na gazecie rysujemy trójkąty równoramienne o podstawie ok. 3 cm.
- Wycinamy je.
- Nawijamy trójkąty na patyczek - Nawijamy w kierunku od podstawy do wierzchołka.
- Koniec - wierzchołek trójkąta smarujemy klejem. Powstaje
 - papierowy koralik elipsoidalnego kształtu.
 - Pozostawiamy koralik na kilka minut do wyschnięcia.
 - Ściągamy go z patyczka.
 - Na koniec koraliki nawlekamy na sznurek, nić lub żytkę.

Analiza pracy w grupie

Jak się wam pracowało?

Czy praca was zainteresowała?

Co czuliście podczas pracy z papierem?

Wyrób papierowych koralików nie jest trudny, nauczy się go nawet mniej zręczny uczestnik ćwiczenia.

Uczniowie pracują według poleceń nauczyciela.

Wykorzystana literatura

<http://www.dobrenapady.info/papierowe-koraliky-r58.htm>

Opracowała: mgr Viludová Andrea

Działanie: Technika serwetkowa

Działanie: Technika serwetkowa

Cel, zadanie

Rozwijanie zmysłu estetycznego, kreatywności i fantazji.

Rozwijanie zręczności podczas pracy z materiałem odpadowym i plastycznym.

Wykorzystanie materiału odpadowego do wyrobu przedmiotów pamiątkowych - torby na prezenty, pojemnika na herbatę czy kawę itp.

Grupa docelowa

Uczniowie od 10 lat

Czas trwania

2 godziny

Materiały, pomoce

- Slovakryl (akrylowa farba wodna do drewna)
- Pamlak (lakier do drewna)
- Serwetki
- Farby anilinowe
- Nożyczki
- Pędzel
- Dziurkacz
- Sznurki
- Karton po mleku lub soku, puszki itp.

Opis, instrukcja

- Przygotowujemy materiał odpadowy, z kartonu lub puszki usuwamy folię wierzchnią. Puskę należy umyć, aby usunąć zanieczyszczenia - resztki kleju, ewentualne tłuste plamy.
- Karton lub puszki malujemy białą farbą akrylową; czekamy aż wyschną.
- Z serwetki wycinamy lub wydzieramy wybrany motyw.
- Pomalowane i wyschnięte pudełko lub puszkę malujemy lakierem w miejscu na obrazek.
- Przykładamy obrazek i lakierujemy go. Delikatnie, żeby serwetka się nie rozdarła wyciskamy pędzlem pęcherzyki powietrza. Pędzel przesuwamy od środka do brzegu obrazka.
- Kiedy serwetka jest polakierowana i wyschnięta, podmalowujemy okolice motywu farbami akwarelowymi.
- W pudełku robimy dziurki.
- Nawlekamy sznurki.

Analiza pracy w grupie

Jak wam się podobała praca w grupie?
Czym was zainteresował motyw serwetki?
Komu podarowałibyście torebkę?
Jakie uczucia towarzyszyły wam podczas tworzenia torebki?
Technika serwetkowa jest stosunkowo łatwa, nie jest kosztowna a bardzo efektowna - nawet mniej zdolnemu lub niedoświadczonemu uczestnikowi zajęć

uda się stworzyć piękny przedmiot lub podarunek i odnieść taki sukces.
Uczniowie pracują według poleceń nauczyciela.

Wykorzystana literatura

<http://www.artmama.sk/tvorime-s-detmi-pre-deti/dozy-servitkova-technika>

Opracowała: mgr Viludová Andrea

Tytuł: **Propozycje wspierania i rozwijania osobowości dziecka
– efekty słowacko-polskiej współpracy transgranicznej**

Zalecenia dla nauczycieli

Produkt projektu WTSL.02.03.00-82.281/10

„Wspólnie szukamy sposobu na zdrowe, aktywne i twórcze życie poza siecią komputerową“

Autorzy: PhDr. Jana Tholtová, PaedDr. Marcela Skočíková PhD.,
Mgr. Stanislav Kubik, Mgr. Izabela Kubik,
Kolektív pedagógov Základnej školy s materskou školou Rabčická 410 Rabča
Kolektív pedagógov Zespólu Školno Predszkolneho Nr 2 im. *Orla Białego* w Żywcu,

Text neprešiel jazykovou úpravou

Vydalo: Informačné centrum mladých Orava,
Trojičné námestie 191, 027 44 Tvrdošín

Vydanie prvé. Rok vydania 2011

Náklad: 250 ks

ISBN 978 - 80 – 89511 – 01 – 3

EAN 9788089511013